

Turizmusról a lehetőségek és hiányosságok tükrében

Nincs egységes székelyföldi turisztikai stratégia

Gyilkos-tó

Fotó: Vajda György

Június 3-án Marosvásárhelyen a Közigazgatási Palota egyik termében Székelyföldi turizmus a professionalizáció útján címmel szervezett műhelybeszélgetést a Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Akadémiai Bizottsága, partnerségben a Transylvania Bloom és a Visit Maros egyesületekkel. A rendezvényen neves magyarországi szakemberek, turisztikai vállalkozók, civil szervezetek, valamint a Visit Kovászna és Visit Maros egyesületek képviselői a székelyföldi turisztikai lehetőségekről, hiányosságokról beszélgettek a dél-tiroli, il-

letve a Balaton környéki tapasztalatok tükrében. A rendezvényt dr. Tóth-Batizán Emese Emőke, a Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Akadémiai Bizottságának, illetve a Transylvania Bloom Initiative egyesületnek a tagja szervezte, akivel a konferencia után beszélgettünk.

Vajda György

(Folytatás a 7. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Jubiláló néptánc-tábor...

Jobbágytelkén idén július második hetében kerül sor a hagyományos maros-rósszéki népzene- és néptánc-táborra. A kerek évfordulós esemény idén az eddigiekénél többet ígér a résztvevőknek.

5.

Elrendelték a csődeljárást

A bukaresti törvényszék június 9-én, pénteken elrendelte a csődeljárás megindítását az Euroins Románia biztosítótársaság ellen, megállapítva, hogy megalapozott volt a Pénzügyi Felügyeleti Hatóság (ASF) erre irányuló kérelme. A biztosítótársaság kötvényei még 90 napig, azaz szeptember 8-ig, a garanciakötvényei pedig további 150 napig, november 7-ig érvényesek.

8.

A gyerekkori gombfocitól...

Az 57 éves marosvásárhelyi Moldován Károly gyerekkorában gombfocizott, aztán nagy- és kispályán is rúgta a bőrt, sőt a gyorsasági motorozást is kipróbálta, majd két évtizednyi kihagyás után újra hódolni kezdett első szerelmének, a gombfocinak: többedmagával szektorlabdacapatot alapított a megyeszékhelyen, és szervezett formában kezdte üzni a sportágat, amíg társaival 2015-ben csapatvilágbajnoki címet szerzett Debrecenben.

10.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. június 30-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

Aktuális

Becszengetés

Kaáli Nagy Botond

Magam sem gondoltam, hogy trilógia lesz belőle, és nem is vézéltem ilyen szándék, amikor az első vezércikkemet írtam a tanügyi sztrájkokról – mintegy három héttel ezelőtt. Akkor – egy percig sem kételkedve a követelések jogosságáról és méltányosságáról – az háborított fel és ejtett gondolkodóba, hogy ha a kormány nem hajlandó kompromisszumra, akkor az év végi vizsgák megszervezése válik kérdésessé, és ezzel több százezer diák jövőendő élete bizonytalanra. A múlt héten arról formáltam véleményt, hogy a kormány nevétségés ajánlatokkal próbálja megrekeszteni a tiltakozáshullámot, majd önmagába fordul és kivár, arra játszik, hogy magától is elül a szak-szervezeti vezetők meggondolatlan húzásai, illetve a rosszul megválasztott időpont miatt a lakosság egy részének szimpátiáját elvesztett tanügyi munkabeszüntetés. Arra gondoltam, annyiban is marad, és a gengszterváltást követő háromplusz évtized egyik legígéretesebb sztrájkhulláma önmagába hullva elül, és ezzel szentesíti azt a gyakran hangoztatott tézist, miszerint ebben az országban semmit sem érdemes kezdeményezni, mert úgysem lesz eredménye.

Most, e harmadik és a sztrájkjal valószínűsíthetően utoljára foglalkozó vezércikkben leírhatom: empirikus alapokon nyugvó feltételezésem nem igazolódott be, mert igaz ugyan, hogy a szakszervezetek beszüntették a tiltakozást, ám ezt azért tették, mert

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

JÚNIUS

14., szerda
A Nap kel
5 óra 29 perckor,
lenyugszik
21 óra 16 perckor.
Az év 165. napja,
hátravan 200 nap.

IDŐJÁRÁS
Néhány zápor

Hőmérséklet:
max. 25 °C
min. 13 °C

**Isten éltesse!*

Ma VAZUL, holnap JOLÁN és VID napja.
JOLÁN: Dugonics András író alkotása, egyszerre utalva a régi magyar Jóleán, azaz jóleány névre.
VID: a délszláv megfelelője a német Guidónak, amely a germán Widoból keletkezett, jelentése: erdőből származó.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. június 13.

1 EUR	4,9609
1 USD	4,5911
100 HUF	1,3378
1 g ARANY	289,8907

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Hétfőn kezdődik a nyolcadikosok képességvizsgálója

A nyolcadik osztályt végzett diákok számára június 19-én, hétfőn román nyelv és irodalom írásbelivel kezdődik a képességvizsga. 21-én, szerdán matematikából, míg 22-én, csütörtökön anyanyelvből lesz felmérő vizsga. Az eredményeket legkésőbb június 28-án 14 óráig függesztik ki. Ugyanaznap 16-19, míg június 29-én 8-12 óra között nyújthatók be az óvások. A megóvott dolgozatokat június 29. – július 4-e között újrajavítják, és július 4-én közlik az óvások utáni végleges eredményeket – tájékoztatott Antal Levente Mihály, a Maros Megyei Tanfelügyelőség főtanfelügyelő-helyettese.

Konferencia a légi szállítás kihívásairól

A Romániai Repülőterek Egyesülete június 15-16-án Szovátán konferenciát szervez, melynek témája A légi szállítás kihívásai a jelenlegi geopolitikai és járvány utáni kontextusban. A konferencián részt vesznek a romániai repülőterek vezérigazgatói, a Szenátus, a Belügyminisztérium, a Romániai Civil Légi Hatóság képviselői, a légi társaságok, a repülőgépgyártó cégek bel- és külföldi szakemberei. A konferenciára a Szováta Szállóban kerül sor – közölte a Repülőterek Egyesületének sajtóosztálya.

60 új lakást adtak át Marosvásárhelyen

Soós Zoltán polgármester jelenlétében hétfőn három tömbházban 60 új ANL-s lakást adtak át fiatal családoknak. A tömbházak a marosvásárhelyi Băneasa utcában épültek, a lakások 1, 2 és 3 szobásak, bútorozatlanok, felszerelt fürdőszobával, fűtési rendszerrel rendelkeznek. Az építkezést 2020 októberében kezdték el és 2023 áprilisában fejezték be, a beruházást az Országos Lakásügynökség finanszírozta, értéke 13,34 millió lej. A közművesítést és ennek költségeit az önkormányzat biztosította – tájékoztatott Boros Csaba, a polgármesteri hivatal sajtószóvivője.

Nőszövetségi találkozó Mezőpanitban

A Maros-Mezőségi Egyházmegye nőszövetsége Mezőpanitban tartja évi konferenciáját június 17-én, szombaton délután 10 órától. A konferencia témája: Örömötök teljes legyen! Igét hirdet Szántó Tünde mezőbodonai lelkes, előadást tart Jakab István, az egyházmegye esperese.

Katonadolog – az európai régészet napja

A Római Limeskutató Központ a Milites Marisensis Egyesület közreműködésével az európai régészet napja alkalmával június 17-én, szombaton Katonadolog címmel tart rendezvényt a mikházi régészeti parkban. A rendezvényen megtekinthető lesz egy időszakos kiállítás római katonák hétköznapi tevékenységeiről, valamint gyakorlati bemutatókra is sor kerül a földmérés, a kötömbökkel való falazás technikája és a fagegmunkálás témaköréből. A múzeum-pedagógiai műhelyekben kipróbálható a gabona kézimunkával való őrlése és több római társasjáték, ugyanakkor római napórát és mérföldkövet is lehet majd készíteni, illetve a római mértékegységekkel kísérletezni.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Megjelent a júniusi Székelyföld

A Székelyföld folyóirat 2023/6. számában verssel jelentkezik Bartha György, Fellingner Károly, Ferencz Imre, Horváth Eve, Nagy Zalán, Sántha Attila, Sárkány Tímea, Székelyhidi Zsolt és Szikra János. Prózákat publikál Bene Zoltán, Gerzsényi Gabriella, Káli István és Kerékgyártó István.

A néprajzi rovatban Daczó Katalin *Székely leánynap Sárlos Boldogasszony ünnepén* című írása olvasható.

Portréinterjút Székely Ferenc készített a 65 éves László László tanárral, történésszel, tan-könyvszerzővel.

A *Ködoszlás* című történelmi rovatban Puska-Kolozsvári Frederic *Galádról* közöl tanulmányt, aki Béla király névtelen jegyzőjének a magyarok viselt dolgairól írt művében szerepel.

Csucsuj István Marton József teológus professzor *Márton Áron élete és munkássága* című háromkötetes kronológiáját veszi górcső alá.

Kelemen Endre László Noémi *Műrepülés* című verseskötetéről közöl recenziót, Fazakas Réka a *Többes számban. Párbeszédben* Hervay Gizellával című kötetéről, Miklósi Szabó István pedig Muszka Sándor *Szégyen*, illetve *Idegen állat* című kötetéről.

A képzőművészeti rovatban Túros Eszter a 150 éve született Nagy István festőművészre emlékezik, a lapszámot Nagy István munkái illusztrálják.

SZÉKELYFÖLD

KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

FERENCZ IMRE, SÁRKÁNY TÍMEA,
SÁNTHA ATTILA VERSEI
BENE ZOLTÁN, GERZSENYI GABRIELLA,
KERÉKGYÁRTÓ ISTVÁN PRÓZÁJA
ARANYÁG: SZÉKELY LEÁNYNAP
SÁRLOS BOLDOGASSZONY ÜNNEPÉN
KÖDOSZLÁS: GALÁD
PÁLYAKÉP: BESZÉLGETÉS LÁSZLÓ LÁSZLÓVAL
MŰTEREMTÉS: NAGY ISTVÁN

XXVII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM 2023. JÚNIUS

Ezentúl a földeket minimum 7 évig lehet haszonbérbe adni

Döntő házként szavazta meg a képviselőház azt a gazdákra segítő törvénytervezetet, amely lehetővé teszi a földterületek minimum 7 éves periódusra történő haszonbérbe adását. Eddig nem volt törvényben szabályozva a szerződés időtartama. A kedden megszavazott jogszabály kiszámíthatóságot és stabilitást biztosít a földbérletnek a terület hosszú távú művelésére.

Magyar Loránd, a mezőgazdasági bizottság alelnöke elmondta: a hétéves minimális időtartam bevezetése szükséges volt annak érdekében, hogy kiszámíthatóságot tudjanak biztosítani a földbérletnek, hiszen az európai alapokhoz való hozzáférés, különböző közép- és hosszú távú beruházások stabilitást igényelnek. Ezt tartották szem előtt a bizottsági munkálatok alatt, védeni a mezőgazdasági beruházásokat és támogatni a gazdák hozzáférést a különböző támogatási forrásokhoz. „Ez a rendelkezés

alternatívát jelent a területek művelésére azoknak a földtulajdonosoknak, akik nem tudják a tulajdonukban levő területeket hosszabb ideig használni” – fejtette ki a képviselő.

A jogszabály ugyanakkor lehetővé teszi a földterületek használatának haszonbérlet közötti cseréjét, de nem engedélyezi a területek tovább bérletét egy harmadik fél számára. Abban az esetben, ha a haszonbérbe adó, vagyis a földtulajdonos elhalálozik, az örökösök kötelesek a szerződést a meghatározott időtartamra fenntartani. A földterület eladása esetén a vevő köteles lesz a területet a szerződés lejártáig a bérlet rendelkezésére bocsátani. A jelenleg megkötött haszonbérleti szerződések érvényben maradnak azok megszűnéséig, a hétéves minimális időtartam a törvény hatályba lépését követően lesz alkalmazandó. (közlemény)

RENDEZVÉNYEK

Vásár a Színház téren

Június 14–17. között, szerdától szombatig vásárt tartanak Marosvásárhelyen, a Színház téren. Az érdeklődők naponta 9 – 20 óra között válogathatnak a Maros megyei termelők kínálatából, házi készítésű élelmiszerekből, italokból, kézműves tárgyakból, kézzel készített ékszerekből, natúr kozmetikumokból.

A Beugrás és Erdőfű-koncert a Spectrumban

Június 15-én, csütörtökön 19 órakor Kovács Levente Beugrás című bűnügyi komédiáját játsszák a Spectrum Színházban a szerző rendezésében. Jegyek a színház jegypénztáránál előadás előtt válthatók. Előzetes helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon. Június 23-án, pénteken 19 órakor a Magyarországon tevékenykedő táncmuzsikusok összefogásából szü-

letett Erdőfű zenekar koncertezik a Spectrum Színházban. Azenap 21 órától a zenekar táncszínház várja az érdeklődőket az Erdélyi Hagyományok Háza épületébe (Sáros/Tárgului utca 1. szám). A koncertjegyeket előadás előtt lehet kiváltani a színház jegypénztáránál.

Rendkívüli tárlatvezetés Mátyás László fizikussal

A Maros Megyei Múzeum szervezésében június 17-én, szombaton kerül sor a BarabásiLab: Rejtett mintázatok című kiállításnak szentelt első rendezvényre, amelynek meghívottja dr. Mátyás László fizikus. A rendkívüli tárlatvezetést 12 órától magyar, 13 órától román nyelven tartják meg a múzeum várbeli épületében. A rendezvényen múzeumi belépőjeggyel lehet részt venni, amelynek ára 15 lej felnőtteknek, 3 lej diákoknak és 7 lej nyugdíjasoknak. A helyek száma korlátozott, helyfoglalás a 0749-912-992-es telefonszámon vagy a pr@muzeumlures.ro e-mail-címen.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Megkapta a kormányalakítási megbízást az államfőtől a PSD elnöke

A korábbi terveknek megfelelően Marcel Ciolacut, a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnökét bízta meg kormányalakítással kedden Klaus Iohannis államfő.

Az elnök rövid sajtónyilatkozatában rámutatott: a PSD, a PNL és az RMDSZ alkotta nagykoalíció új kormányzati modellt vezetett be Romániában, féldíonél kormányfőcserével, ami eddig jól működött, biztosította az ország stabilitását.

Iohannis felkérte Ciolacut, hogy az általa alakítandó kormánnyal „folytassa a koalíció elkötelezett, komoly és hatékony munkáját”.

A miniszterelnök-jelölt az elnöki hivatalban kinevezése után tett sajtónyilatkozatában megköszönte Nicolae Ciucă PNL-elnöknek, hogy – a koalíciós megállapodást betartva – hétfőn benyújtotta lemondását, és úgy értékelte, hogy ezzel Románia szintet lépett: a konszolidált demokrácia korszakába került.

Ciolacu kijelentette, hogy amennyiben a Nicolae Ciucă vezette kormányzás az ország stabilizálásáról szól, az általa létrehozandó kabinet a gazdaságra és a reformokra fog összpontosítani. Hozzá-

tette: Romániának a helye az Európai Unióban és a NATO-ban van, „függetlenül attól, mennyire igyekeznek egyesek más irányt szabni az országnak”.

Ciolacu azt ígérte, hogy a kormányalakítás nem fog sokáig tartani, reményei szerint a parlament által megszavazott kabinet élén csütörtökön visszatérhet az elnöki hivatalba letenni a hivatali esküt.

A miniszterelnök-jelölt kinevezése előtt az alkotmány előírásainak megfelelően az államfő egyeztetett a parlamenti pártokkal az új kormány összetételéről. Iohannis a koalíció pártjait – a PSD, a PNL és a (nem magyar) kisebbségi frakció vezetőjét – együtt fogadta, az RMDSZ kivételével, amelynek a küldöttsége a megszabott menetrend szerint később érkezett egyeztetésre az elnöki hivatalba.

A román média ezt is annak jeleként értelmezte, hogy az RMDSZ kiszorul a következő román kormányból. Kelemen Hunor szövetségi elnök ugyanis több ízben úgy nyilatkozott, hogy a szövetség – amelynek három minisztere és miniszterelnök-helyettesi posztja volt a Ciucă-

kabinetben – rugalmasan viszonyult ugyan a kormány karcsúsításához és a miniszteri tárcák újraosztásához, de amennyiben a kormányfőjelölt ragaszkodik ahhoz, hogy az eddigi kormányzati posztok helyett más minisztériumok vezetését bízta az RMDSZ-re, úgy értékeli, hogy a partnerek „kitaszították a kormányból”.

A Ciolacu-kabinet összetételéről kedden délután újabb egyeztetés kezdődött a PSD, a PNL és az RMDSZ között.

Az 55 éves Marcel Ciolacu a képviselőház honlapján elérhető önéletrajza szerint jogot végzett 1995-ben a bukaresti Ökológiai Egyetemen, és pénzügyekből mesteri fokozatot szerzett 2012-ben a bukaresti Politikatudományi és Közigazgatási Intézetben. 1996 óta politizál a PSD-ben, amelynek egyik Buzău megyei vezetője volt, mielőtt 2015-ben az országos tanács tagjává választották. 2012 óta tagja a román képviselőháznak, amelynek élén 2019–2020-ban, illetve 2021 decembere óta töltött be házelnöki tisztséget. 2020 augusztusa óta a legnagyobb szervezeti bázissal rendelkező román párt, a PSD elnöke. (MTI)

A szenátus elnöke lett a volt miniszterelnök

Nicolae Ciucă volt miniszterelnököt, a PNL elnökét választották kedden a parlament szenátusának elnökévé.

Ciucă, aki 2021 novemberétől vezette a kormányt a PNL, a PSD és az RMDSZ alkotta nagykoalíció támogatásával, hétfőn mondott le miniszterelnöki tisztségéről, hogy a koalíciós megállapodás értelmében a választásokig hátralévő másfél évre átadja helyét Marcel Ciolacut szociáldemokrata pártelnöknek.

Ciucă 88 szavazattal, 16 ellenében, a nagykoalíció szenátorainak támogatásá-

val vált a szenátus elnökévé. A tisztség betöltőjét az „állam második emberként” emlegetik Romániában, mivel a köztársasági elnök felfüggesztése vagy akadályoztatása esetén ő veszi át az államfői teendőket.

A politikai befolyás – a források elosztása és a „láthatóság” – szempontjából azonban a házelnöki tisztségben a PNL elnökének jóval kisebb hatalma lesz, mint amellyel a kormányfői poszton rendelkezett. A bukaresti média szerint azonban Ciucă inkább a nagyobb presztízt, de ke-

vesebb politikai eszközt biztosító házelnöki tisztséget választotta, mintsem miniszterelnök-helyettesként „beosztottja” legyen koalíciós partnerének.

Ciucă elődje a kormányfői tisztségben a PNL élén, Florin Cîțu is hasonló pályát futott be. A továbbra is a PNL-ben politizáló, de rendszeresen „különmélenyt” hangoztató Cîțu csaknem egy éve, tavaly június 29-én mondott le a házelnöki tisztségről. Azóta Alina Gorghiu liberális szenátor töltötte beideiglenesen a szenátus elnöki tisztségét. (MTI)

Átfogó partnerségről egyezett meg az Egyesült Államok és Nagy-Britannia

Átfogó gazdasági partnerségről állapodott meg az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság – jelentette be az amerikai elnök és a brit miniszterelnök csütörtökön Washingtonban.

Joe Biden amerikai elnök és Rishi Sunak brit kormányfő a Fehér Házban tartott megbeszélése után sajtótájékoztatóan az együttműködés céljai között említette a gazdasági biztonság erősítését a Kína jelentette növekvő befolyás ellensúlyozására. A megállapodás ugyanakkor nem jelent szabadkereskedelmi egyezményt a két ország között, amely a korábbi években tervben volt.

Joe Biden kiemelte, hogy a gazdasági ellátási láncok erősítése és javítása is az együttműködés céljai között szerepel, és kijelentette, hogy a két ország közötti gazdasági együttműködés elmélyítésére van szükség ahhoz, hogy képesek legyenek megfelelni a gyorsan változó világ kihívásainak.

Az amerikai elnök a munkaerő alacsony költsége miatt külföldre vitt munkahelyek visszatelepítése mellett érvelve kifejtette, hogy a globalizáció változatlan realitás, ugyanakkor többé már nem lehet kizárólagos szempont a munkaerő költsége. Megjegyezte, hogy az Egyesült Államok belföldön akar termelni és a termékeit exportálni, ugyanakkor azt hangoztatta, hogy a termelés visszatelepítése a szövetségeseinek nem okoz majd károkat.

A Kínával zajló gazdasági versenyt érintve úgy fogalmazott, hogy a Peking által favorizált kereskedelmi kezdeményezés, az „Egy övezet egy út” egy zsákutcában végződő „elkobzási program”.

Rishi Sunak brit miniszterelnök szerint a gazdasági partnerség elmélyítését az is indokolja, hogy Kína és Oroszország rendszeresen lopja a szellemi tulajdon joga alá tartozó tudást. Fontosnak mondta az együttműködést a mesterséges intelligencia jelentette lehetőségek kiaknázása, valamint kockázatainak kezelése szempontjából.

Hozzátette, hogy Joe Bidennel megegyeztek a kritikus ásványokról szóló szerződés megkötéséről is.

A brit EU-tagság megszűnésével kapcsolatban a brit kormányfő megjegyezte, hogy országát tettei alapján kell megítélni, és annyi változott, hogy az Egyesült Királyságnak nagyobb szabadsága van például a technológiai kérdéseket illetően saját szabályozás kialakítására, ami meghatározza a jövőt.

A brit miniszterelnök a védelmi együttműködést illetően úgy fogalmazott, hogy az változatlanul prioritás, és megjegyezte, országa büszke az Ukrajnának nyújtott katonai támogatásra, és azt folytatni fogja. Ahogy fogalmazott, Ukrajna rövid és hosszú távú támogatása az elrettentést szolgálja, és reményét fejezte ki, hogy minél több eszközt küldenek, az annál komolyabb nyomást fejt ki Oroszországra, hogy vonja ki csapatait az általa megszállt területekről.

Joe Biden arra a kérdésre, hogy támogatná-e egy brit NATO-főtárhív megválasztását, azt felelte, „talán”. Megjegyezte, hogy erről konszenzusra van szükség a katonai szervezetek belől, és addig még sok tárgyalás lesz. Ugyanakkor a brit kormány jelöltjét, Ben Wallace védelmi minisztert nagyon alkalmasnak nevezte a feladat ellátására. (MTI)

Ország – világ

Meghosszabbított árvízriadó

Az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet (INHGA) szerdáiig meghosszabbította a korábban kiadott első- (sárga) és másodfokú (narancssárga) árvízriadót, mely 17 megye folyóira érvényes. A hidrológusok szerint az érintett területeken szerda estig nagy mennyiségű víz áradhat le a patakokon, lejtőkön és vízfolyásokon, villámárvizek alakulhatnak ki, és a vízállás meghaladhatja a másod-, illetve elsőfokú készültségi szintet. (Agerpres)

Tovább csökkent a külkereskedelmi hiány

Tovább csökkent Románia külkereskedelmi mérlegének hiánya: az első négy hónapban a deficit 1,179 milliárd euróval, vagyis 11,8 százalékkal kisebb volt a tavalyi év azonos időszakánál – közölte pénteken a statisztikai intézet (INS). Januártól április végéig az export 7,4 százalékkal nőtt, és elérte a 31,047 milliárd eurót, miközben az import 39,904 milliárd eurót tett ki, ami csak 2,4 százalékos gyorsulásnak felel meg. A vizsgált időszakban a kivitel 44,5 százalékát és a behozatal 35,7 százalékát autók és szállítási eszközök tették ki: mindkét oldalon ezek képezték a legnagyobb arányt. A kivitel 73, a behozatal 73,6 százalékát az EU tagállamaival bonyolította le Románia. Az elmúlt évben a külkereskedelmi deficit még jelentősen, 10,420 milliárd euróval nőtt Romániában 2021-hez mérten, és elérte a 34,094 milliárd eurót. A román kivitel 91,951 milliárd eurót, a behozatal pedig 126,046 milliárd eurót tett ki 2022-ben. (MTI)

Üzemel a világ első önvezető, elektromos kompja

Stockholmban a világon elsőként önvezető, tisztán elektromos meghajtású kereskedelmi személyszállító komp kezdte meg működését – közölte az AFP hírügynökség. A 10 méter hosszú, 30 utas szállítására alkalmas hajó kifejlesztése 1,5 millió euróba került, amelyhez a projekt mögött álló norvég Torghatten ASA hajózási társaság állami és uniós pénzeket is elnyert. Az önvezető technológiát a szintén norvég Zeabuz technológiai vállalat biztosította. Az MF Estelle névre keresztelt önvezető komp képes az azonnali irányváltásra, ha vízi járművet észlel a radar- és lézeralapú távérzékelési technológiának köszönhetően. (MTI)

Becsengetés

(Folytatás az 1. oldalról)

a kormány teljesítette követeléseik legnagyobb részét. Nevezetesen a béremelést, és ami a legfontosabb: a kezdő tanárok fizetésének a hazai bruttó átlagbértől való igazítását, ami azt jelenti, hogy a jövő év elejétől a kezdő tanárok bére ettől a szinttől indul. Ami értelem szerűen azt vonja maga után, hogy a különböző vizsgák letételét, fokozatok megszerzését követően ez a bér tovább emelkedik. És nagyon helyes, hogy ez így történik. Ma már más világot élünk, mint a nyolcvanas vagy kilencvenes években, teljesen más rendszer szerint kell tanítani, hiszen míg az eddigi időszakokban az információt csak otthon, a könyvtárban vagy a tanáraitól sajátíthatta el az ember, a jelenleg rendelkezésre álló technológia megengedi, hogy bármi egy gombnyomás hatására a tudásunkra jussék. És ilyen körülmények között pedagógusnak lenni még nehezebb, hiszen a saját világlátása szerint joggal kérdezheti a nebuló, hogy mi szükségem van a tanárainra, ha ott van a Google, és bármit azonnal megtudok, amit akarok? Persze, az internet csak száraz és gyakran téves adathalmazt szolgáltat, nem kínál eligazítást az életben való mozgáshoz, jó modorhoz, becsülethez, és nem tanítja meg a tisztelet fogalmát sem – egy olyan alapértékét, ami a mai világban kiveszőfélben van. A most kiharcolt béremelés talán napjaink pénzközpontú, meglehetősen anyagias környezetében a pedagógusi pálya presztízsintjét is növeli majd, hiszen mindannyian tudjuk: a különböző, elsajátítani kötelező ismeretek a fiatal és az anyagi javakat nagyra tartó generációk számára meg-alapozottabban hatnak egy megnyugtató anyagi háttérrel rendelkező ember szájából, mint valaki olyanból, akit, ha tudása, empátiája miatt értékelnek is, valahol mégis egy lúzernek tartanak. Arról nem is beszélve, hogy éppen az akut tisztelethiány, a mindentudó internet és a nevelés bérezés miatt is a pedagógusi pályától ózdkodó, ám azt kedvelő fiatalok talán nagyobb számban lépnek erre az útra, és ezzel megszűnnek az esély egy új, markáns tanárgeneráció formálódására.

A lényeg persze ugyanaz, mint eddig: a döntéshozók megszavazták a feltételek ilyen teljesítését, kormányrendeletbe is foglalták, júniustól, illetve jövő januártól be is vezetnek azokat, ám hogy tartják-e a szavukat, és nem másítják-e meg ezt a döntést a későbbiekben, az még a jövő zenéje. Reméljük, hogy nem, ám azt mindannyian tudjuk: a beléjük vetett bizalom senkinek sem az erőssége, és nem is szabad annak lennie. Ezt az alap-életet még a tomboló diktatúra éveiben is a tudatalattinkba csempésztek azok a tanáraink, akikre mindmáig emlékszünk.

Apák napja

Dr. Ábrám Zoltán

Mélyen agyamba, lelkeembe vésődött, hogy május első vasárnapján ünnepeljük az anyák napját. Papgyermek lévén, ilyenkor a színérváraljai, majd Szatmáron a Németi templom ünnepi virágdíszbe öltözött, elhangzott egy-két szavalat és ünnepélyes köszöntő, majd istentisztelet végeztével a gyermekek egy-egy szál virágot adtak át édesanyjuknak. En magam is. Történt mindez az átkosban, az aranykorszakban, az akkori világ egyik legaberránsabb abortusz törvényének az országában. Dekrétorországban. Igaz, sokaknak utólag, felnőtt fejjel be kellett vallaniuk önmaguknak, hogy életüket a Jóisten és szüleik, kiemelten valamikori magzati lényüket az anyaméhben hordozó édesanyjuk mellett, a magzatelhajtást szigorúan korlátozó kondukátornak is köszönhetik. Bármilyen furcsa így együtt emlegetni őket.

Szóval, az anyák napját mindig megünnepeltük. A rendszer megtúrta, nemigen tehetett egyebet, hiszen az ország erejét, a nemzet egységét a születési arányszám növekedésére bízó pártvezetés önmagának mondott volna ellent, ha az édesanyákat mellőzi. Igaz ugyan, a szocialista hazát építő, munka mezején eredményeket elérő munkásszonyokat kedvelte, a nők napjának a megünnepelését már-már megkövetelte a munkáltatóktól. A sokgyermekes hős anyákat pedig külön kitüntette. Az anyák napját viszont meghagyta az egyházaknak. Történelmi egyházaink pedig évről évre „felmelengették” ezt a kedves feladatot, és nem feledkeztek meg az édesanyákról. De csak róluk.

Vitathatatlan, a római jog egyik alaptétele, hogy „az anya személye biztos”. De mindemellett többnyire érvényes, miszerint az apa személye is ismert. Biológiai pedig teljesen evidens, hogy az anya és az apa közös genetikai állományának a végterméke az újszülött és a belőle felcseperedő ember. Egykoron az is evidenciának tűnt, miszerint az emberek két csoportba sorolhatók, éspedig a nők és a férfiak csoportjába, de manapság nőtt a kínálat és a kereslet – a liberális piacgazdaság kulcsszavaival élve. Arról viszont még nem tudok, hogy létezne olyan újszülött, csecsemő, gyermek, felnőtt ember, akinek két anyja vagy két apja lenne. Még nincs tudomásom arról, hogy megdőlt volna az alábbi kijelentés: új emberi lény világra jöttéhez biológiai szempontból egy anya és egy apa kell, vagyis egy petesejt és az azt megtermékenyítő spermasejt. (No, azért ne menjünk olyan részletekbe, hogy valakinek külön lehet biológiai édesanyja, és az ő méhe helyett a saját anyaméhének otthont nyújtó bér-

anya, vagy a csupán spermáját adó biológiai apja mellett a valóságban őt nevelő édesapja és a többi.)

A fentiek miatt úgy gondolom, hogy egyre inkább a köztudatba kell emelni a biológiai édesapát, a férfitől lett kispapát, akár a szociális apa szerepét az új emberke létrejöttében, felnevelésében. És alkalmat kell teremteni a hálára, a köszönetre, amit a keresztyén ember számára a harmadik parancsolat is szorgalmaz. Nyilván a fentiek jegyében született meg az apák napja gondolata, és döntött el annak időpontja. A legtöbb országban, így a magyar anyaországban is, június harmadik vasárnapján ünnepelik meg az édesapákat. Legalábbis papíron, lehetőleg a valóságban is. Mert az édesapának jólesik, ha gyermeke felköszönti, megköszöni a köszönnivalót, örömeiben és bánatában mellette áll.

A rendkívül gyakran ünneplő ortodoxoknál vagy éppen görög katolikusoknál nem terjedt el az anyák napja megünnepelése. Annál erőteljesebb a Szűzanya tisztelete, Mária kultusza. Hozzá képest József személye már eltörpül. A Mária-tisztelet a római katolikus vallásnak is alapeleme, miközben a katolikus magyarok és a protestáns magyarok (reformátusok, unitáriusok, evangélikusok) május első vasárnapján szép szokás szerint megünnepelik az édesanyákat. Az édesapákról azonban, talán néhány kivételtől eltekintve, mindannyian megfélekednek.

Az Európai Unióba belépő Románia sok mindenben igyekezett, igyekszik megfelelni az írott és íratlan elvárásoknak. Bár Magyarországon már 1925 óta ünnepeztetik az anyák napját, amelyet évekként később a hivatalos iskolai ünnepélyek közé soroltak, Románia nem rendelkezett ilyen hagyománnyal. A csatlakozás óta (2007) viszont Romániában törvény mondja ki: május első vasárnapja az anyák napja, míg május második vasárnapja 2009-től az apák napja az ország állampolgárai számára. Ezzel szemben Magyarországon június harmadik vasárnapja a hivatalos apák napja. Az időpontok megoszlanak országok és országok között. Mégis azt kell mondanom, hogy a valódi európaiság gondolata akkor vált volna gyakorlattá mifelénk, ha a száz éve román állampolgár erdélyi magyarok hagyományait és anyaországának korábbi döntését figyelembe véve, hozzá igazodva, június harmadik vasárnapját nyilvánították volna apák napjává. Aki eddig nem ünnepele, annak ügyis mindegy lett volna. Nem számít – mondanák a döntéshozók.

Nekünk sem számít. Mi éppúgy június harmadik vasárnapján ünnepeljük az édesapákat. Köszönet mindannyiuknak!

Erről jut eszembe

Egymást érik, egymásba kötődnek a fesztiválok Marosvásárhelyen, főleg a várban és annak környékén. Hagyományosak, alternatívok, mindenfélék. Így aztán vannak események, amelyek közelről sem kapnak akkora médiaérdeklődést és közönségfigyelmet, amekkorát igazán megérdemelnének. Ez történt múlt szombaton is, amikor az egykori katonai pékség épületében kétszeresére növelt és felújított Várgalériában a biztató távlatokkal újtára indított Marosvásárhelyi Kulturális és Művészeti Központ nagyszerű, új kiállítását avatták. Néppünnepélyi zajoktól visszhangzott a várudvar, olykor el is nyomták a Tiberius kvartett ezúttal is magával ragadó muzsikáját s a beszélők méltató szavait is, a tárlatavatásra érkezettek azonban így is érzékelték, olyan jelentős rendezvény részesei, amely a létesítményhez valóban méltó, európai színvonalú, minőségi tartalmakkal gazdagíthatja a vár vendégcsalogató kínálatát. Nem akármilyen dátum volt aznap, június 10. egy évtezed a szecesszió világnapja. Nagyon sokfelé emlékeznek meg erről szerte a világon. Nagyváradon például többnapos programsor köszöntötte a szecessziós napot. Irigyelhetjük a váradiakat emiatt, és amiatt még inkább, hogy a település e rendkívüli épített, kulturális örökségét példásan meg tudták őrizni, fel tudták újítani. A Körös-parti város különben az egyetlen olyan helység Romániában, amely tagja a brüsszeli székhelyű Art Nouveau Networknak, az ilyen kinccsel rendelkező európai városok hálózatának. Marosvásárhely még nem tart itt, bár lehetnének ilyen törekvései, de egyelőre távol állunk attól, hogy elmondhassuk, a városnak ez a hagyatéka már megmenekült az enyészettől. Az viszont mindenképpen öröndetes, hogy azt ígérük, idén befejeződhet a szecesszió egyik legértékesebb remeke, a városépítő polgármester életművének fényes csillaga, a Kultúrpalota. Mostanában napokon át figyelhetjük, hogyan fiatalodik, frissül fel a tetőzete. Remélhetőleg mihamarabb olyan lesz az egész épület, amilyenek gödöllői, budapesti, vásárhelyi tervezői, kivitelezői és Bernády György annak idején megálmodták. A Palota ebben az évben tölti 110. esztendejét. Egyidős vele a Képtár is, amelynek értékes gyűjteménye ugyancsak Bernády nagyra törő elképzeléseit tükrözi. Mindenben a legjobbat akarta nyújtani a városiakoknak. Mai utóda, Soós Zoltán polgármester is ennek a szellemnek a híve. Akárcsak kitartó elődje, ő is örök becsű műrekekkel próbálja gyarapítani a város javait. Mint elmondta, az utóbbi években már hatvan értékes műalkotást sikerült megszereznie Marosvásárhely számára. Olyan folyamat ez, amiben lelkes szakértők csapata segíti. Ezt példázza a Várgaléria és a Vári Florentina vezette kulturális és művészeti központ mostani állandó új kiállítása, az Iskolák, gyűjtők, mecénások című tárlat is. A 20. század első felének erdélyi képzőművészetéből mutat be valóban csúcsteljesítményként értékelt munkákat, elsősorban festményeket és néhány szobrot meg grafikát, amelyek a korszak máig érvényesen legjobb alkotásai közé sorolhatók. Magyar, román, szász kiválóságok képei, plasztikai képezik az itt kiállított kollektiót, az említett 60 szerzemény mellett még legalább ugyanannyi pompás, reprezentatív művel ámitja el a nézőket. A Nagybányai Művésztelep, a kolozsvári, marosvásárhelyi iskola fontos alkotásai, nagyváradi, sepsiszentgyörgyi, brassói, nagyszebeni állami és magángyűjteményi darabok emelik a kiállítás rangját, a többi között távolabbi helységekből őrzött, nehezen hozzáférhető kompozíciók, főművek is. Minderről nyilván részletesebben is beszámolunk majd a későbbiekben. Anyit viszont még tegyük hozzá, hogy a műgyűjtői, mecénási, intézményvezetői segítőkészség minden bizonnyal annak a dicséretesen komoly és példás hozzáállásnak is köszönhető, ami a kezdeményezőket jellemzi. A tárlatlátogatók szempontjából talán lényegtelen, aprónak tűnő műhelytitok: a polgármester annyira szívügyének érzi a képanyag kelően hatásos tárlását, hogy maga is bekapcsolódott a tárlatrendezésbe, ha kellett, létrára mászva helyezte falra a munkákat. Ettől aligha lett még utóbbi a kiállítás, viszont egy jellegzetes városvezetői erény és elvárás felvillant általa: bármekkora horderejű legyen is a felvállalt ügy, a legkisebb vetületeire is oda kell figyelniük. A Várgaléria és a művészeti központ ügye a jelentősek közé tartozik. Megérdemli, hogy mindazok, akik tehetnek valamit az érdekében, tovább erősítsék kitüntető figyelmükkel! N.M.K.

Erdőszentgyörgyön hús, Bözödön az összes utcát korszerűsítik

Akadályok sorozatába ütköznek a járdaépítés

Az Anghel Saligny programból finanszírozást nyert Erdőszentgyörgy a városban lévő hús kis utca, valamint az összes bözödi utca aszfaltozására. A kivitelezési szerződést a napokban írták alá, és amint lezárul ez a munkálat, Erdőszentgyörgyön nem marad utca, amit ne borítana aszfaltréteg. A közúti infrastruktúra terén látványos fejlődésen ment keresztül az elmúlt években a kisváros, a Dózsa György utcába tervezett járdaépítést azonban az önkormányzat sokéves erőfeszítése ellenére sem sikerült megvalósítani, ugyanis az Országos Utügyi Hatóság nem ad engedélyt erre, holott rendkívül balesetveszélyes a szóban forgó szakasz, a gyalogosok a forgalmas útesten közlekednek.

Menyhárt Borbála

Az útkorszerűsítést célzó nyertes pályázat kapcsán Csibi Attila Zoltán, Erdőszentgyörgy polgármestere elmondta, az Anghel Saligny program keretében nyert finanszírozásnak köszönhetően, jó eséllyel még az idén elindulhat a munkálat, és Bözöd összes utcája, valamint a hús erdőszentgyörgyi kis utca mellett belefoglalták a projektbe az Erdőszentgyörgy és Havadtó közötti ravai 2,5 km-es szakaszt, valamint a Bözödújfaluból a templomig vezető utat.

Lapunk hasábjain is számtalanszor beszámoltunk arról, hogy az erdőszentgyörgyi önkormányzat évek óta próbálkozik a járdaépítéssel a forgalmas Dózsa György úton, amelynek van egy igen veszélyes szakasza, ahol a gyalogosok az úttesten kénytelenek járni, és sajnos az évek során történtek halálos balesetek is. Azonban mind műszakilag, mind felelősség szempontjából nehéz ügynek bizonyult, ugyanis ezen a forgalmas szakaszon a lakóházak annyira közel épültek az úthoz, hogy nincs hely a járdának, tehát alig egy félméteres, gyalogosoknak szánt felületet lehetne kialakítani.

Csibi Attila polgármester úgy véli, amit az önkormányzat meg tudott tenni ebben az ügyben, azt megtette. Már a terv elkészítése sem volt zökkenőmentes, mivel problémás szakaszról lévén szó, egy tervező sem akarta vállalni, hiszen a felelősség őt is terheli. Miután végre találtak egy szakembert, és elkészült a terv, elindították az építkezési engedély beszerzéséhez szükséges folyamatot, azonban újabb akadályba ütköztek, az Országos Utügyi Hatóság, amelynek a hatáskörébe tartozik a szóban forgó útszakasz, nem ad engedélyt a beruházásra, ugyanis vannak szakaszok, ahol alig 30-50 cm van a ház és az úttest között.

– Mi ugyan a tervbe korlátokat is belefoglaltunk, amelyek védenék a gyalogosok biztonságát, és ha keskeny is lenne a járda,

legalább egy gyalogos elférne, mégsem tudtuk megszerezni az engedélyt. Próbálkoztunk a minisztériumban is, de senki nem akarja vállalni ezért a felelősséget. A templomépítés mellett ez a legnehezebb ügy, amit évek óta próbálunk megoldani. Azt hittük, ha elkészül a terv, sinen lesz a dolog, de sajnos nem úgy alakul, ahogy szeretnénk, ennek ellenére nem

adjuk fel – adott hangot álláspontjának a városvezető.

Mint mondta, egy 1,3 km-es szakaszról van szó, a beruházásnak a három évvel ezelőtti értéke 1,5 millió lej volt, mivel a járda-rész alatt meg szeretnék oldani az esővíz elvezetését is, illetve védőkorlátot is felállítanának a járda és az úttest közé.

Jubiláló néptánc tábor – és annál több

Jobbágytelkén idén július második héten kerül sor a hagyományos maroszei népzene- és néptánc táborra. A kerek évfordulós esemény idén az eddigieknél többet ígér a résztvevőknek.

Gligor Róbert László

Az erdélyi magyar néptánc a magyar néptáncok sokaságának egyik leggazdagabb és élő része, innen származnak pl. az Európában egyedülálló, reneszánsz gyökerekből eredő marosmenti forgató táncok, amelyek sokáig hiányoztak a táncvilág berkeiből.

Negyed évszázaddal ezelőtt három mérnök, mindannyian a marosvásárhelyi Folk Center Alapítvány tagjai, elhatározták, hogy

megpróbálják egy táborosorozat segítségével „felrajzolni” Maroszei népzene- és néptáncvilágát. A maroszei népzene- és néptánc tábor Erdély egyik legnagyobb és lehangulatossabb tánc táborává lett az elmúlt huszonöt esztendőben – tekintett vissza a kezdetekre Puskás Attila Barna, a kezdeményező és szervező egyike.

A tábor egyszerű lehetőség arra, hogy fesztői, békés környezetben a vendég megismerje és elsajátítsa a páratlan szépségű, gazdag maroszei ének-, zene-, tánc-, kézműves- és szokásvilágot, amely szerves része a világörökségnek és ezen belül a magyar kultúrának. Gazdag programok, színvonalas szolgáltatások, neves oktatók, zenészek, előadók, meghívottak gondoskodnak az ide látogató

Immár huszonötödik éve szól a népzene, ropják a néptáncot egy héten át Jobbágytelkén

Fotó: Gligor Róbert László (archív)

vendégek jó hangulatáról. A tábor már hagyomány, és fogalomként vált a népzene, néptánc kedvelő táncosok körében. „Családias, erdélyi hangulat, falusi környezet, felejthetetlen élmény várja az ide látogatót csupán azért, hogy ne feledje, mennyire kedves emberek lakják ezt a vidéket” – teszi hozzá a szervező.

A július 9-16. között tartandó XXV. maroszei népzene- és néptánc táborba korhatártól és előképzettségtől függetlenül, szeretettel hívnak a szervezők egyedülállókat, párokat, csoportokat, hogy részesei legyenek Jobbágytelke, a Nyárádmente, Maroszei egyik legnagyobb ünnepének. A kínálatban – a hagyományos program szerint – megtalálhatók az oktatások (nyárádmenti, kölpényi, selyei, jobbágytelki és kibédi néptáncok, maroszei népdalok, hangszerek), kézműves alkotómű-

helyek, néprajzi előadások, koncertek, filmvetítések, fényképképzések, bemutatók, vetélkedők, kirándulások (a kopjafákhoz, a kálváriára és az esztenára) és meglepetések, továbbá egyéb színes, szórakoztató programok. Minden este lesz tánc, folkocsmas élő muzsikával, a jó hangulatról adatkezelő és péterlaci zenészek, a Magos, az Öves együttes és a Maros Művészegyüttes zenekari gondoskodnak.

A huszonötödik alkalommal megrendező egyhetes esemény már nemcsak tábor, hanem annál sokkal több, egy „etno art ösztönművészeti vigalom”. Egy héten át népművészet, tánc-, zene-, előadó-, film-, képző-, fotó- és színművészet egyszerre lesz jelen sok egyéb programmal együtt. Ez már egy nemzetközi sokadalom, szívhez szóló fesztivál – állítják a szervezők.

B. E. régóta izgatta a fantáziámat. Hétköznapi rohanásaim közben nemegyszer akadt meg a szemem a tömbházunk körüli sétaterek valamelyikén mobiltelefonjába felejtett asszonyon, akit rendszerint latin zene és valami különös szabadságérzés lengett körül. Évekkel ezelőtt – a közös állatszeretetet kapcsán – gyakran beszélgettem édesanyámmal, neki köszönhetően tudtam rólam, így nem volt nehéz megszólítani, és arra kérni, hogy mesélje el az életét.

Az elszállt idő visszacsalogatása két fotóval kezdődik. Gyönyörű, szőke nők büvölnek a képernyőről, igazi filmsztárcok.

– Mindkettő én vagyok 21 és 38 évesen – árulja el beszélgetőtársam, aztán a legnagyobb természetességgel szökken vissza a múltba hét és fél évtizedet.

– 1948 januárjában születtem. Öten voltunk testvérek, négy lány és egy fiú, én voltam az utolsó a sorban. Édesapám zenetanárként tartotta el a családot, édesanyám háziasszonyként tevékenykedett. Nagyon szép gyermekkorom volt, különösen a téli ünnepek emléke maradt meg bennem elevenen. Marosvásárhely főterén, a Rózsák terén laktunk. Akkoriban nemigen lehetett még autót látni a városközpontban, csak fiákerket. Meg voltak számozva – egyes, kettes, hármas –, és sorban álltak, mint most a taxik. A szüleim ilyen ló húzta bérkocsikon mentek a piacra vásárolni. Ruháskosarakban hozták haza a libát, a magán péksütődékből pedig kicsi szekéren a megsütött tésztát. Egy tepsi teszta

mindössze 25 bani volt akkoriban, egy tojás ára. Az emberek jeles alkalmakkor – esküvőre, keresztelőre – vendéglőbe mentek, de nem akármilyenbe. A Maros vendéglő portása a vállán rojtos sűjtásos egyenruhát és fehér kesztyűt viselt, a pincérek szmokingban, csokornyakkendőben és szintén fehér kesztyűben szolgáltak ki, a hangulatért 30-40 tagú zenekar felelt. Mi, gyermekek, be-belógtunk a vendéglőbe, de a legjobban a Színház téren, a Luxor áruház helyén álló Lázár Ödön parkban szórakoztunk. Ott minden hintát ingyen használhattunk, és soha senki nem verekedett, valahogy olyan jók voltak a gyerekek akkoriban.

Télen szánkózni, korcsolyázni is lehetett a parkban, és mézeskalács házikókban is bújóskazhattunk. Nyáron a Marosra jártunk vagy a Somostetőre. Jó élet volt itt akkoriban, az ötvenes években, az üzletekben szőtes zsákokban állt a búrmogyoró, a halva, az üvegcsukor. Apám tanári fizetéséből úgy éltünk, mint hal a vízben. A szüleim zeneiskolába jártak zongoraórásra, az apóka testvérem franciaul tanult. Az udvarunkon lakott egy kiöregedett cirkuszista házaspár, akik a nagyobbik lánytestvéremet tanították tornászni.

Az iskolák elvégzése után B. E. – aki kisdíakként csillaggal kapta a legnagyobb jegyet – a vásárhelyi mezőgazdasági liceumban érettségizett, majd egy asszisztensképzőt is kijárt. Közben a hatvanas évek

közepén férjhez ment, és ezzel egy újabb boldog időszak kezdődött az életében.

– Az uram pincérként nagyon jól keresett – szövődik tovább a történet. – Akkoriban a vendéglátóipari egységek, sőt az élelmiszerüzletek is az ICSAP-hoz, azaz a Kereskedelmi és Közétközvetési Vállalathoz tartoztak. A nyári hónapokban a férjem gyakran egy tengerparti vendéglőbe volt kihelyezve, én is vele tartottam, és segítettem neki a munkában. Mivel ő jól tudott néme-

is besegítem, főleg az alkalmazottak felügyeletében.

– Az egészségügyi végzettséget nem kamatoztatta? – szólok közbe.

– Nem volt rá alkalom. A börtönben dolgoztam, de aztán lett egy ciszta a petefészkekemen, amit műteni kellett. Az altatásnál megsértettek egy idegszálat, azóta – 34 éve – mindig úgy érzem, hogy tenyérszagú felületeken ég a bőröm. A bukaresti Fundeni kórházban és Ausztriában is kezeltek, de nem javult az állapotom. Ezért korán betegnyugdíjaztak. A férjem fizetéséből azonban nagyszerűen meg tudtuk élni, mindenem megvolt, amit csak kívántam. Dobozokban állt nálunk otthon a banán, amit a nyolcvanas években sok gyermek nem is ismert. 1976-ban költöztünk a Kövesdombra, az első lakók között. Mi voltunk az elsők, akik készpénzzel ki tudtuk fizetni a lakás árát, és ugyanígy vettünk meg egy akkoriban ritkaságszámba menő 1500-as sárga Ladát, amivel aztán a férjem ismeretségeinek köszönhetően gyakrabban jártunk külföldre, mint az átlagemberek.

B. E. majdnem egy fél évszázadot élt le a párjával, akit 2013-ban agyvérzés vitt el. Bár mindig lakott nálunk házi kedvenc – volt, hogy egyszerre több kutya vagy macska –, a hirtelen rászakadó magány ellen nem volt könnyű felvenni a harcot. Pár éve azonban megtalálta a depresszió elleni tökéletes ellenszert.

– Addig csak vonalas telefonon

A fiatalság virtuális forrásánál

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

volt, de a testvérem lánya nekem adta a mobilját, amikor új készüléket vett magának. Így ismerkedtem meg az internettel, azon belül a Facebookkal. Egy idő múlva nekem is vettünk az unokahúgommal egy jobb telefont, és azóta egészen rabul ejtett ez a világ. Majdnem ötezer ismerősöm van már a közösségi oldalamon, körém gyűltek mind az emberek. Én vagyok a szószóló a csoportban, zenét osztok meg, főleg latint, mert azt imádom, és beszédtemákat javasolok. Egy marokkói fiatalember is észrevett, és próbál szegény a fordítóprogram segítségével románul kommunikálni velem, fotókat is küld magáról. Azt hiszi, hogy ilyen vagyok – mutatja hahotázva beszélgetőtársam a huszonéves kori fényképet, ami a világhálós „arcönyvében” féképként jelenik meg.

– Annyit kacagok így magamban, hogy az nem igaz. A múltkor az ágyról is legurultam, úgy nevettem. Ha arra gondolok, hogy ez a legényember egy „dédinek” udvarolgat... – mondja, miközben egész lényéből árad az önfelédelt derű.

– Mindenkinek ajánlom ezt a módszert szomorúság ellen – jegyzi meg, mielőtt elköszönnék. – Korábban keresztrejtvényekkel igyekeztem lefoglalni magam, de mindig hamar megfejtettem valamennyit, aztán csak ültem, és néztem magam elé. Ez a virtuális kaland azonban egészen kitölti a napomat. Amikor szép idő van, kiülök valamelyik padra, hallgatom a mobilon a zenét, és figyelem, hogy milyen újdonságok történnek ebben az izgalmas térben, ahol újra igazán fiatal lehetek.

Szerkeszti: Benedek István

Az OECD-országokban stagnált a munkanélküliség áprilisban

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) országokban áprilisban átlagosan 4,8 százalék volt a munkanélküliség, harmadik egymást követő hónapban állt ezen a szinten, miközben a fiatalok körében a ráta rekordalacsonyra csökkent.

A szervezet honlapjára felkerült jelentés szerint áprilisban a munkanélküliek száma márciusához képest 124 ezerrel, 33 millió 42 ezerre csökkent.

A munkanélküliség 10 OECD-országban a márciusi szinten maradt, 14 országban csökkent és 9 országban nőtt. Nyolc országban a munkanélküliség rekordmélyen vagy annak közelében állt áprilisban.

A nők körében a munkanélküliség a márciusi szinten, 5 százalékon stagnált áprilisban, a férfiak esetében 4,7 százalékról 4,6 százalékra mérséklődött.

A fiatalok (15 és 24 év közöttiek) munkanélküliségi rátája a márciusi 10,4 százalékról 10,2 százalékra esett áprilisban, ami 2005 óta a legalacsonyabb.

Az eurózónában a munkanélküliség rekordalacsonyra, 6,5 százalékra süllyedt a márciusi 6,6 százalékról, az Európai Unióban pedig 6 százalékon stagnált áprilisban. (MTI)

A Libri Csoport többségi tulajdonosa lesz az MCC

Szerződést kötött a Mathias Corvinus Collegium Alapítvány (MCC) leányvállalata az SQ Invest Kft.-vel a Libri Csoport 67,48 százalékos részvénycsomagjának adásvételéről. A tranzakcióval az eddigi közvetett kisebbségi tulajdonos MCC válik a magyar könyvkereskedelmi és -kiadói piac meghatározó szereplőjének 98,41 százalékos tulajdonosává – közölte az MCC kedden az MTI-vel.

A cégcsoport vezetésének összetétele változatlan marad, a korábbi többségi részvényes SQ Invest tulajdonosa, Balogh Ákos igazgatósági tagként segíti a Libri Csoport további fejlődését – olvasható a közleményben.

Emlékeztetnek arra, hogy az MCC 2021 áprilisa óta kisebbségi részvényese a Libri Csoportnak, ebben az időszakban a vállalatcsoport óriási fejlődést mutatott fel, üzletileg és pénzügyileg még sikerebbé vált.

Az MCC részesedésének 98,5 százalékra növelésével a továbbiakban is stratégiai-pénzügyi befektetőként kíván hozzáadott értéket nyújtani a vállalatcsoport számára, a szakmai irányítást pedig a jövőben is a könyvpiacra évtizedes tapasztalatokkal rendelkező menedzsmenst látja el – hangsúlyozzák a közleményben.

„Köszönöm az elmúlt 30 évet a Libri összes dolgozójának, nélkülük ez a vállalat nem ott tartana, ahol most tart. Örülök, hogy egy olyan befektetőnek adhattam el a céget, amely elkötelezett a magyar könyvpiac iránt. Nem hagyom el a társaságot, igazgatósági tagként továbbra is segítem majd a Libri-t” – idézi a közlemény Balogh Ákos alapítót.

„A Mathias Corvinus Collegium mint Közép-Európa legnagyobb tehetséggondozó intézménye és tudásbázisa hisz a magyar könyvpiacban, a könyvek

erejében és a kultúrában, így ez a lépés is illeszkedik az MCC sokoldalú tevékenységéhez. A Libri vállalatcsoporttal sikeres éveket tudhatunk magunk mögött, az MCC a korábbi részesedésére is minden értelemben jó befektetésként tekint, így részünkről a leglogikusabb lépés a tulajdoni hányad növelése volt. Elkötelezett, tőkeerős tulajdonosként hosszú távon garantáljuk a magyar könyv jövőjét” – emeli ki Szalai Zoltán, az MCC főigazgatója.

A szerződéskötést elismert tanácsadók bevonásával zajló üzleti tárgyalássorozat előzte meg. A tranzakció zárása a Gazdasági Versenyhivatal jóváhagyásához kötött, az erre irányuló folyamat már kezdetét vette – teszik hozzá a közleményben.

A Libri Csoport a magyar könyvkereskedelmi és könyvkiadói piac meghatározó szereplője. A csoport meghatározó tagja, a Libri Könyvkereskedelmi Kft. évente több millió vásárlót szolgál ki az 57 üzletből álló, országos méretű könyvesbolt-hálózatában, valamint webáruházában.

A Mathias Corvinus Collegium a Kárpát-medence legjelentősebb tehetséggondozó intézménye, amely 1996 óta végzi tevékenységét, és az általános iskola felső tagozatától a felnőtt korig működtet közcélú, ingyenes tehetséggondozási programokat. Az MCC tudásközpontként is funkcionál: képzései mellett mobilitási programokat működtet, széles körű ösztöndíjprogramokat biztosít a fiataloknak, könyveket ad ki, tudományos írásokat jelentet meg, nemzetközi és hazai konferenciákat, vitafórumokat szervez, valamint a demokratikus párbeszéd előmozdításában, a kulturált közéleti viták alakításában vállal szerepet – olvasható a közleményben. (MTI)

Lassult az infláció májusban

Tovább lassult, de még mindig két számjeggyű volt az infláció májusban: a statisztikai intézet (INS) kedden közzétett adatai szerint 10,6 százalékkal voltak magasabbak a fogyasztói árak, mint tavaly májusban.

Éves összevetésben a legnagyobb mértékben az élelmiszerárak nőttek, átlagosan 18,73 százalékkal, míg a nem élelmiszer jellegű termékek 5,15, a szolgáltatások pedig 11,16 százalékkal drágultak.

Tavaly májushoz képest leginkább a cukor drágult, 59 százalékkal. A vaj 32 százalékkal került többbe, a margarin 31, a tojás 30, a burgonya (és a zöldségfélék

általában) 26, a friss tej pedig 24 százalékkal drágult egy év alatt.

Az INS kimutatása szerint két termék kategóriában mérték árscökkenést: a gyógyszerek átlagosan 3,7, az üzemanyagok 9,05 százalékkal kerülnek kevesebbe, mint 2022 májusában.

A fogyasztói árak emelkedése nem állt meg, de áprilishoz képest már csak átlagosan 0,36 százalékos drágulást mért az INS. Tavaly decemberhez képest 0,65 százalékkal emelkedett a fogyasztói árindex Romániában. (MTI)

Célkeresztben a diákok és a pályakezdők

Fiataloknak szól a DreamJobs új kampánya

Nagy-Bodó Szilárd

A munkaerőpiacon már régóta jelen levő trend az, hogy egyes vállalatok többéves tapasztalatot kérnek a jelentkezőktől. Ezzel viszont értelemszerűen nem rendelkezik egy pályakezdő, aki emiatt így nehezebben kap állást. Az érem másik oldalán pedig a vállalatoknak is nehezebb, mert abban az esetben is, ha egy jelentkező rendelkezik munkatapasztalattal, be kell tanítani a vállalati folyamatokba. Ez idő alatt is kell a munkavállaló fizetést kapjon, viszont még nem termel hasznot a cég számára. Az idézőjeles egyenlet mindkét tagjának szeretne segítséget nyújtani a DreamJobs Románia, amely május végén indította el új kampányát, diákokat, gyakornokokat és pályakezdőket célozva vele.

A munkát kereső fiatalok válogathatnak a külön a számukra létrehozott aloldalon az álláslehetőségek, illetve szakmai gyakorlatok között. A kampány kezdete óta számos vállalat jelentkezett álláshirdetéseikkel, ajánlatokkal, továbbá a DreamJobs munkatársai a diákszervezetekkel is állandó kapcsolatban vannak annak érdekében, hogy létre tudjon jönni egy minél hatékonyabb „összekapcsolás”.

Arros Orsolya, a DreamJobs vezetője lapunknak elmondta: felfigyeltek arra, hogy több vállalat is próbálta megszólítani a fiatalokat mind az egyetemeken, mind a diákszervezetek segítségével, azonban ennek nem volt egy összesített felülete. Ezért döntöttek úgy a DreamJobsnál, hogy felajánlják a cégeknek, hogy juniorokat, pályakezdőket célzó két álláshirdetést megjeleníthetnek ingyene-

Arros Orsolya

Fotó: archív

sen a felületen. Ezeket pedig az álláshirdetésekkkel foglalkozó portál munkatársai eljuttatják az erdélyi fiatalokhoz, ennek érdekében együttműködnek az egyetemekkel, a diákszervezetekkel, más ifjúsági szervezetekkel.

Romániában jelenleg még nincs olyan nagy divatja a diákmunkának, illetve annak, hogy fiatalok elhelyezkedjenek a munkaerőpiacon, emelte ki a DreamJobs vezetője. A gyakornokság tekintetében nagyon sokan csak azért dolgoznak, hogy kapjanak a nyári munkáról egy bizonyítványt, amit be kell mutatniuk az egyetemen, ezen túlmenően nem szeretnének dolgozni. A gyakornokság

diákoldali megközelítésén is szeretne változtatni az új kampány, felhívva a figyelmet a tapasztalatszerzés fontosságára. A vállalatok számára is kedvező, hogy egy állásra pályázó már rendelkezik náluk tapasztalattal, hiszen ha a későbbiek során alkalmazzák, már nincs szükség betanításra, vagy nem a nulláról kell azt kezdeni, tette hozzá Arros Orsolya.

A DreamJobs új kampánya nem a szakiskolásokot, későbbi szakmunkásokat célozza meg, hiszen ezen a területen az a tapasztalat, hogy a tanulmányok befejezése után egyből munkába is állnak a fiatalok, a vállalatok

versengenek értük. A májusban elindított projekt főként az egyetemet végzettekhez szól, viszont belőlük csak akkor válhat jó munkaerő, ha az elméleti tudás kiegészül a gyakorlattal, fogalmazott a DreamJobs vezetője.

Május közepén a DreamJobs a partnervállalatainak hozzávetőlegesen 300 levelet küldött ki, ezekre egy hét alatt több mint 40 megkeresés érkezett. Olyan vállalat is volt, amelyik egyből öt pályakezdőnek szóló állásajánlatot küldött. A nyitottság és érdeklődés adott a vállalatok részéről, az állásközvetítő portál felületén pedig átláthatóan meg lehet tekinteni a hirdetéseket.

Ami a fizetéseket, anyagi juttatásokat illeti, Arros Orsolya úgy fogalmazott, hogy a gyakornokok kapnak fizetést, ezzel is utalva arra, hogy nem ingyenmunkáról van szó. A DreamJobs Romániával együtt dolgozó vállalatokat mindig felszólítják, hogy alkalmazzák a munkavállalókat, vagy találjanak valamilyen törvényes megoldást arra, hogy tudjanak nekik fizetést adni, még akkor is, ha csak 2-3 hónapot dolgoznak ott. Továbbá azt is javasolják a hirdetőknél, hogy az állásajánlatok leírása tartalmazza a fizetési összeget is, mind a pályakezdőket, mind a már tapasztalattal rendelkező munkaerőt érintő hirdetéseket.

A munkahelyet keresők a dreamjobs.ro weboldalon találják meg a fiatalokat célzó aloldalt, a vállalatok a business@dreamjobs.ro e-mail-címre küldhetik el a hirdetéseiket. A fiatalokat célzó állásajánlatok tekintetében a DreamJobs Románia lehetőséget biztosít minden vállalat számára, hogy szeptember elsejéig két hirdetést ingyenesen tegyen közzé a felületen.

Nincs egységes székelyföldi turisztikai stratégia

(Folytatás az 1. oldalról)

– Nemcsak azért volt különösen érdekes a tanácskozás, mert összehasonlították két, nagyjából hasonló adottsággal, illetve bizonyos téren sajátossággal rendelkező régió helyzetét, hanem a turizmust nem kizárólag gazdasági perspektívából közelítették meg, ugyanis előtérbe helyezték a szociokulturális oldalát is, ami leginkább annyira fontos, mint az előbbi.

– Valóban, amikor a turizmusról beszélünk, általában a gazdasági oldalát hozzuk előtérbe, holott ez jóval több annál. A gazdaságfejlesztés mellett a turizmus hozzájárulhat egy adott régióban az életszínvonal növekedéséhez, a migráció megfékezéséhez, ugyanis jövőbe tekintő munkahelyteremtési lehetőséget is kínál. Másrészt társadalmilag jól körülhatárolható iparágról van szó, amelyhez nem szabad kizárólag a klasszikus ipari megfontolások mentén közelíteni. Ahhoz, hogy jól működjön egy-egy térségben a turizmus, nem csak a turisztikai desztináció menedzsmentjéről kell beszélünk, hanem tágabban szociokulturális viszonylatban is vizsgálni kell az összefüggéseket. A találkozó egyik célja volt, hogy erre rávilágítson. Továbbá a rendezvénynek az is volt a feltett szándéka, hogy egy asztalhoz ültessük azokat a turisztikai szereplőket, akik amúgy ritkán kommunikálnak egymással, és ezért is örülök annak, hogy sikerült több szféra képviselőit megszólítani, akik eljöttek mint önkormányzati

Dr. Tóth-Batizán Emese Emőke

latoni Turisztikai Kutatóintézetének munkatársa a Balaton térség esettanulmányát, míg dr. Lőrincz Katalin, a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kara Turizmusintézeti Tanszékének tanára a Veszprém-Balaton2023 Európa Kulturális Fővárosa program összeállításáról értekezett. Egy másik panelben a pályázati, finanszírozási lehetőségekről beszélünk, míg végül a harmadikban a Visit Maros és a Kovászna megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselői az adott megye turisztikai helyzetképét vázolták fel. Sajnos a Hargita megyeiek nem tudtak eljönni.

– Akár a konferencia egyik következtetésekként, az említett régiókhoz hasonlítva, milyen lehetőségei és hiányosságai vannak a székelyföldi turizmusnak?

– Ha ökoszisztémaként képzeljük el a turizmust, akkor két szintet tu-

gyobb hiba, hogy az állam nem gazdasági, hanem politikai racionalitás mentén, hatalmi dimenzióból közelíti a székelyföldi turizmushoz. Tegyük hozzá, hogy a romániai idegenforgalmi hatóság szemében Székelyföld mint térség nem is létezik, hiszen tudjuk, hogy vannak, akik politikailag is vitatják ezt.

– Akkor, ha már ennél tartunk, nem veszélyes Székelyföldet összehasonlítani Dél-Tirolral?

– Nem, sőt, azért választottam Dél-Tirolt, mert olyan olaszországi önálló autonóm területként működik, ahol 64%-a a lakosságnak német anyanyelvű. Ugyanolyan az etnikai struktúrája, a domborzati, földrajzi adottságai, mint Székelyföldnek. A Balaton pedig földrajzilag nem hasonlít a Székelyföldre, de a kulturális kötődés miatt jó példa.

– Ha sok a hasonlóság az említett régiók és Székelyföld között, akkor a turizmus ott miért működik, és nálunk miért dög?

– Elsősorban azért, mert eltérések vannak a törvény biztosította lehetőségek és a valóságban levő helyzet között. Például nálunk hiába vannak meg azok a minősítési rendszerek, amelyeknek alapján minőségi turizmust lehetne folytatni, ha több vállalkozónak nem felel meg a formális keret, és informális térben tevékenykednek. Ez viszont hátrányt teremt azoknak, akik teljes mértékben az állami szabályoknak megfelelően működnek, másrészt pedig számtalan bűjtött kockázattal jár egy ilyen helyzet. Egyrészt akár rombolhatja a piac hírnevét azzal, ha valaki nem megfelelő minőségű szolgáltatást nyújt, nem beszélve a környezetvédelmi kockázati tényezőkről, ha mondjuk nincs megfelelő szennyvízhálózat stb. Dél-Tirolban, ha a turisztikai vállalkozók olyannal találkoznak, aki nem a szabályoknak megfelelően működik, azt jelzik az illetékes hatóságoknak. Nem azért, hogy feljentsék a konkurenciát, hanem egyszerűen azért, mert náluk nem lehet a megadott kereteken kívül működni. Másrészt nálunk az állam szerepe kimerül a kontrollban. A turisztikai hatóság, a fogyasztóvédelem, a környezetvédelmi hatóság és sok más állami szervezet képviselőinek a jelenlététől tartanak a vállalkozók, hiszen az ellenőrök mindig büntetnek. Ez a mentalitás meg kell változzon. Ha mindenki szabályosan végzi a dolgát, akkor egyrészt nem kell tartania ettől. Másrészt a hatóságoknak sem kellene kizárólag ellenőrző szerepet gyakorolniuk, hanem elsősorban ösztönözniük kellene a turizmusfejlesztést. Konkrétan segítsenek abban, hogy az esetleg nem szándékos hiányosságokat kiküszöböljék, de ami a legfontosabb, hogy legyenek a reális fejlesztési szükségletek kielégítése érdekében célirányos pályázatok, amelyekkel különböző kisebb projektek kivitelezését is támogassák. Tudomásom szerint Romániában ezen a téren nincsenek komoly pályázati lehetőségek.

– Milyen irányba kellene elmozdulni, hiszen többször elhangzott, hogy vannak lehetőségek a Székelyföldön?

– A találkozón arra a kérdésre kerestük a választ, hogy az erőforrásokból táplálkozva hogyan tudunk az attrakciók irányába elmozdulni, hiszen a székelyföldi – és nem csak az ottani – turizmus legnagyobb gondja a programcsomagok hiánya. Jó, hogy felújítjuk a kastélyainkat, de nem tudjuk, hogy ki fog majd körbevezetni, mit kapunk még a helyszíneken az épületeken, a berendezésen kívül. És itt jön be a második szint. Korábban beszélünk az

állami szintről, ami egyértelműen másként kellene működjön. Viszont elengedhetetlenül fontos a turizmusban a vállalkozók és a civil szféra együttműködése. A székelyföldi turizmus új professzionalizációs modelljét egy ökoszisztémaként képzeltem el ugyanazokkal a szereplőkkel, akik Dél-Tirolban és a Balatonon sikeresek e téren. Olyan kulcsszavak mentén keresem a választ a felvetett kérdésre, mint a turisztikai szereplők közötti együttműködés, a versenyképesség megteremtése, a szakosodás, a hálózatban való gondolkodás, a hagyományteremtés és innováció, a metanarratívák versus helyi narratívák, vagyis olyan történetek kovácsolása, amelyekkel „el

használni. Elég lenne mondjuk öt turizmustípust, amelyek közül korábban néhányat említettem, és ezek mögé beállnának a szállásadók és a különböző civil szereplők is. Együttműködés nélkül csak helyben állunk. Ha felismerjük, hogy egymásra vagyunk utalva, és csak egymást segítve léphetünk előre, akkor jobban fel lehetne lendíteni Székelyföldön a turizmust. Gondoljuk csak el: hiába van egy fantasztikus szálláshely, ha jön a vendég, és nem tud mást csinálni, mint azt, hogy bámulja az ablakból a szemközti hegycsúcsot, nincs, aki odáig és vissza biztonságosan elvezesse, vagy alternatív szabadidő-eltöltési lehetőséget kínáljon egy adott üdülőtelenen.

Székely Határőr Emlékközpont Szépvízen

lehet adni” egy-egy turisztikai vonzerővel rendelkező létesítményt, helyszínt. Hiába van lehetőség, megfelelő turisztikai erőforrás, ha nem csinálunk belőle eladható terméket. Fontos, hogy miként csomagoljuk be, kiknek akarjuk felkínálni a turisztikai terméket. Ehhez pedig megfelelő anyagi forrásokat is kell rendelni, ahogyan Dél Tirolban.

– Van-e egyáltalán Romániában és ezen belül a Székelyföldnek turisztikai víziója, stratégiája?

– Nincs, és ez a legnagyobb baj. Készítettem egy interjút a dél-tiroli IDM vezetőjével, aki elmondta, hogy a stratégiájuk célja az, hogy Dél-Tirol Európa legélhetőbb és legfenntarthatóbb turisztikai desztinációja legyen, és ezért minden olyan apró lépést, amely ezt a szándékot erősíti, támogatnak. Meg kell határozni azokat a kiugró pontokat, erősségeket, amelyek mentén felépíthető egy ilyen hosszú távú stratégia. S hogy csak néhányat említek: kastély- vagy nemesi turizmus, vadászturizmus, akár állatmegfigyelések szervezésével, gyógyturizmus, szabadidő- és családbarát turizmus. De erőssége lehet a Székelyföldnek az etnikai turizmus, hiszen érdekes, hogy míg a 2000-es évekig leginkább a magyarországiakat vonzotta a vidék, az ezredforduló óta egyre több román ajkú turista fordul meg a Székelyföldön, akit nem az etnikai azonosság, hanem az etnikai másosság vonz, és ezt ki lehetne

– Van-e készség, szándék egy egységes székelyföldi turisztikai stratégia elkészítésére?

– Nem tudom. Minket nem kerestek meg ezzel a szándékkal. Tulajdonképpen létre kell jöjjön egy stratégiáról grémium, az akadémia, a vállalkozói szféra, a civil társadalom, természetesen a megyei és a helyi önkormányzatok képviselőinek, szakértőinek a bevonásával, akik a lehetőségekre, a potenciálra alapozva meghatároznák azokat az irányvonalakat, amelyek sikeresen fejleszthetők, ehhez viszont egy olyan hatóság kell, amely biztosítja a megfelelő anyagi tőkét is. És ami a legfontosabb, hogy ez nem egy olyan dokumentum kell legyen, ami valahol egy polcon porosodik, hanem kell egy olyan hatóság, intézmény, amely követi ennek a gyakorlatba ültetését, és (ahogy Dél-Tirolban is) minden fejlesztést – nem csak turisztikai – a meghatározott irányvonalnak megfelelően viteleznek ki a Székelyföldön. Sajnos még távol állunk ettől.

– Lesz-e hasonló rendezvény, amelyen folytatják a szakértők a beszélgetést a székelyföldi turizmusfejlesztésről?

– Nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk a rendezvényről, de csak akkor folytatjuk, ha látjuk, hogy az ennek a találkozóknak konkrét eredményei lesznek. Az lenne a legjobb, ha sikerülne összehozni a stratégiaíró műhelycsoportot, de ez nem csak tőlünk, az akadémiai szféra képviselőitől függ.

A székelyudvarhelyi Mini Erdély Park

képviselők, vállalkozók, olyanok, akik a turizmusban szeretnének befektetni, eljöttek civil szervezetek részéről is, akiknek a fő tevékenységük nem a turizmus, de érintőlegesen foglalkoznak ezzel, és ott voltak az egyházak képviselői is.

– Miért volt szükség az összehasonlításra más régiókkal?

– A konferencia tematikáját is úgy építettem fel, hogy a tágabb perspektívából közelítsünk a konkrét helyi problémákhoz. Három panelbe osztottuk a tematikát. Az elsősorban az elméleti kontextust vázoltuk fel. Bemutattam egy nemzetközi komparatív elemzést, amelyet a budapesti Nemzeti Községi Intézet készített, amelyben összehasonlítottam a balatoni, a dél-tiroli és a székelyföldi turizmust. Dr. Horváth Alpár, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem gyergyószentmiklósi tanszékének tanára *Attrakciók, utazásszervezés* című előadásában ugyancsak összehasonlította a szemléletbeli hasonlóságokat és különbségeket. Dr. Michalkó Gábor, a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kara CSFK Földrajztudományi Intézetének tanára, aki a turizmus kutatás atyja Magyarországon, felvázolta a székelyföldi turizmus több alternatíváját.

Dr. Sulyok Judit, a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kara Ba-

Gyimesbükkön az ezeréves határ

Fotók: Vajda György

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Csak öregségi nyugdíjazáshoz

Hiányzó munkaévek vásárlása

Azok a személyek, akiknek nincs meg az öregségi nyugdíjazáshoz szükséges minimális munkaévek, és szeretnék fedezni az időszakokat, amikor nem fizettek be az állami nyugdíjrendszerbe, továbbra is megtehetik ezt. Társadalombiztosítási szerződést kötnék a nyugdíjalappal, és hat évet vásárolhatnak, idén ez havonta 750 lej volt, erre az évre 9.000 lejbe került egyévnnyi szolgálati idő.

Pálosy Piroska

A társadalombiztosítási járulékok (CAS) visszamenőleges befizetése kimondottan az öregségi nyugdíj megszerzése érdekében lehetséges, és csak azok számára, akik alkalmazotti jogviszonyban vannak.

A visszamenőleges kifizetések jelenlegi szabályai 2023. szeptember 1-jéig érvényesek, és ezt követően a mechanizmust az új nyugdíjtörvény (2019. évi 127-es számú) tette volna elérhetővé, de annak alkalmazását elhalasztották, így feltételezhető, hogy 2024 januárjától folytatják. A hatóságok valószínűleg a következő időszakban orvosolni fogják ezt a helyzetet.

Csak azok a személyek vásárolhatnak szolgálati időt, akik a társadalombiztosítási szerződés megkötésének időpontjában nem nyugdíjasok. A kifizetés szigorúan a korábbi, nem biztosított időszakokra vonatkozik. A társadalombiztosítási járulékokat a biztosítási szerződés megkötésének hónapját megelőző hat év előtti időszakokra lehet fizetni. A 2010. évi 263. számú nyugdíjtörvény értelmében

azonban a nyugdíjba vonulásra csak akkor kerülhet sor, ha teljesülnek a nyugdíjtípus megszerzésének összesített feltételei.

Mint köztudott, az általános nyugdíjkorhatár a nők esetében 63 év, a férfiak esetében 65 év, a minimális járulékfizetési időszak 15 év, a teljes járulékfizetési időszak pedig 35 év mind a nők, mind a férfiak esetében.

A nyugdíjjárulékok visszamenőleges kifizetése szigorúan a járulékfizetési időszak, vagyis a szolgálati idő kiegészítése céljából történik. A törvény értelmében a járulékfizetési időszak (stagi de cotizare) az öregségi nyugdíj, a karkedvezményes nyugdíj, a részleges karkedvezményes nyugdíj és a rokkantsági nyugdíj megszerzéséhez szükséges. Ezek a befizetések azonban már csak az öregségi nyugdíj megszerzése érdekében teljesíthetők. Az általános nyugdíjkorhatár csak azok számára csökkenthető, akik különleges feltételek mellett dolgoztak.

Idén az érintettek minden egyes hónapra 750 lejes járulékot fizet-

nek, a jelenlegi bruttó minimálbér, 3000 lej 25%-át, míg tavaly a CAS mértéke 638 lej volt (azaz a 2550 lej 25%-a) minden egyes kiegészítendő hónapra. Ami a társadalombiztosítási járulékbefizetését illeti, az érdekeltek egy összegben vagy többhavi részletben fizethetnek.

Az ezt a mechanizmust bevezető 2020. évi 163-as számú sürgősségi kormányrendelet szerint azok a személyek, akik még nem nyugdíjasok, 6 évig terjedő olyan időszakok után fizethetnek társadalombiztosítási járulékot, amelyek során nem fizettek be járulékot az állami nyug-

díjrendszerben az országban, az Európai Unió tagállamaiban vagy más olyan országokban, amelyekkel Románia nemzetközi jogi eszközöket alkalmaz a társadalombiztosítás területén.

Bővebb felvilágosítással a Maros Megyei Nyugdíjnyújtó Marosvásárhely, Tudor Vladimirescu utca 60. szám alatti székhelyén szolgálnak, ügyfélfogadás: 8.30–13 óra között. A 0265/311-021-es telefonszámon hétfőtől csütörtökig 8–16.30 és pénteken 8–14 óra között, illetve villámpostán a cjpmures@cnpp.ro e-mail-címen lehet felvilágosítást kérni.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Az Euroins kötvényei szeptemberig érvényesek

Elrendelték a csődeljárást

A bukaresti törvényszék június 9-én, pénteken elrendelte a csődeljárás megindítását az Euroins Románia biztosítótársaság ellen, megállapítva, hogy megalapozott volt a Pénzügyi Felügyeleti Hatóság (ASF) erre irányuló kérelme. A biztosítótársaság kötvényei még 90 napig, azaz szeptember 8-ig, a garanciakötvényei pedig további 150 napig, november 7-ig érvényesek.

Szer Pálosy Piroska

A határidők lejártá után az Euroins Románia által kibocsátott kötvények jogszerűen megszűnnek, akkor is, ha a megkötés pillanatában azok érvényessége hosszabb időre szól, ezért az ügyfeleknek új biztosítást kell kötniük. Az ASF emlékeztetett arra, hogy a biztosítótársaság kötvényei által fedezett károkat elszenvedett személyeknek és a biztosítási díj részleges visszatérítését kérő ügyfeleknek egyaránt a Biztosítási Garanciaalaphoz (FGA) kell fordulniuk. A kárigénylések méltányos elbírálása érdekében az FGA a beérkezés sorrendjében veszi nyilvántartásba és bírálja el a visszatérítési kéréseket. A kérelmek státusza online nyomon követhető az FGA weboldalán.

Mi a teendő, ha közúti balesetet szenvedünk, és a baleset okozója Euroins-biztosítással rendelkezik, vagy a CASCO-biztosítást az Euroinsnál kötöttük?

Az Euroins biztosítási kötvényekkel rendelkező biztosítottak egy baleset nyomán a társaság ideiglenes vagyonszolgálatától, a Biztosítási Garanciaalaphoz (FGA) kapnak kártérítést, ehhez az alábbi lépéseket kell megtenni:

– Ki kell tölteni a papíralapú baleseti bejelentő lapot, vagy kapcsolatba kell lépni a rendőrséggel, amelynek a körzetében a baleset történt. Ha kettőnél több jármű érintett, vagy sérültek vannak, akkor a rendőrséggel kell felvenni a kapcsolatot. A békés rendezéshez használható az Amiabila online alkalmazás is (mely elérhető az AppStore/GooglePlay révén), és megkönnyíti a folyamatot. A tavalytól érvényes új

előírások értelmében nem kötelező a papíralapú baleseti bejelentő lap kitöltése, a kárbejelentés megtörténhet egy applikáción keresztül is, amelyet a Romániai Gépjármű-biztosítók Irodájának (BAAR), valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást értékesítő társaságoknak kell a gépjárművezetők rendelkezésére bocsátaniuk. Az applikáció a GPS helymeghatározó rendszer segítségével automatikusan rögzíti a történet dinamikáját is.

– A kártörténeti dosszié megnyitásához ki kell tölteni a kérelmet a garanciaalap (FGA) honlapján található formanyomtatvány szerint, és azt elküldeni. Az FGA tájékoztatja majd a károsultat, hogy mikor és hol fogják elvégezni a kárfelmérést.

– Ezt követően az FGA megnyitja a kár dossziét, elemzi az ügyiratot, majd írásban értesíti a kárt szenvedett felet a kártérítési igény rendezéséhez szükséges dokumentumokról.

– A kifizetés lejben történik, postai utalvány vagy a nemzeti bank által engedélyezett bankban a pénzügyi felügyelet (ASF) által meghatározott felső határig, amely jelenleg 5.000 lej. Ha a követelés külföldi valutában van megadva, a kifizetés a követelés pénznemében a megadott számlára történik.

A biztosítási szerződés felmondása

Aki felmondja a szerződést, és a felmondást megelőző érvényességi időszak alatt nem volt kárigénye, jogosult a fennmaradó összeg visszatérítésére. A szerződés felmondásáról szóló nyilatkozatot el kell küldeni a Biztosítási Garanciaalaphoz, a díjkülönbözetet a garanciaalaptól kapja vissza. Azt követően, hogy a bíróság kimondta a csődeljárást, kilencven napig maradnak érvényesek a biztosítási szerződések, amelyeket a garanciaalap kezel. Az Euroins biztosítottjai márciustól jogosultak voltak a megkötött biztosítási szerződéseket felmondani, és az e szerződések alapján befizetett biztosítási díjakat a felmondás időpontja és a szerződések futamidejének lejártá közötti időszak arányában visszakövetelni. Az Euroinsszal kötött biztosítási szerződések megszüntetése a felmondásról szóló értesítésnek a társasághoz történő megküldésével kezdődik. A felmondási kérelemnek tartalmaznia kell a biztosítási kötvény szerzés számát és a kötvény számát, a biztosított személyazonosságát igazolványának a másolatát, valamint jogi személyek esetében a meghatalmazás másolatát.

A kérelmet a reziliere@euroins.ro e-mail-címre kell küldeni. Ezután a szükséges dokumentumokkal együtt a Biztosítási Garanciaalaphoz is be kell benyújtani a befizetett biztosítási összeg visszatérítésének kérelmét a fennmaradó hónapokra, melynek formanyomtatványa elérhető a www.fgaromania.ro oldalon.

Továbbá, ha egy Euroins-biztosítással rendelkező sofőr közúti balesetet okoz, és az vagyoni kárral és/vagy személyi sérüléssel jár, a károsult személy az érvényes biztosítás alapján a 2015. évi, a Biztosítási Garanciaalapról szóló módosított és kiegészített 213-as számú rendelet által meghatározott határértékeken belül kártérítésben részesül.

A Pénzügyi Felügyeleti Hatóság március 17-én jelentette be, hogy visszavonja az Euroins Románia működési engedélyét a több mint 2,5 millió ügyféllel rendelkező legnagyobb romániai kötelező gépjármű-felelősségbiztosítótól. A hatóság

megállapította a biztosítótársaság fizetéseképtelenségét, és közzölte, hogy csődeljárást kezdeményez ellene.

Másfél évvel ezelőtt a korábbi RCA-piacvezető City Insurance jutott ugyanerre a sorsra. Az Astra 2015-ben, a Carpatia 2016-ban, a City Insurance 2021-ben, most pedig az Euroins vált fizetéseképtelenné.

Az Euroins Románia a negyedik biztosítótársaság, amely az elmúlt nyolc évben fizetéseképtelenné vált, és a harmadik piacvezető biztosító, amely csődbe ment azt követően, hogy a Pénzügyi Felügyeleti Hatóság (ASF) tanácsa úgy döntött, visszavonja a működési engedélyét. Ennek fő oka, hogy a cég fizetéseképtelenségre utaló jeleket mutatott, ugyanakkor a vezetőség nem volt hajlandó együttműködni az ellenőrző hatósággal. Tény, hogy meggyerő volt az Euroins kötvényeinek alacsonyabb ára. Évekkel ezelőtt már számos botránya volt a biztosítótársaságnak, a cég több ízben későn vagy egyáltalán nem fizette ki az ügyfeleket megillető kártérítést több autójavító műhelynek.

Fotó: ISU

Túlbecsült bevételek, alulbecsült kiadások

Az Euroins Románia biztosítótársaságnál 2020 óta intenzív ellenőrzések történtek, amelyek a vállalat valós helyzetének a feltárását eredményezték. Az ellenőrzések rávilágítottak, hogy a vállalat 2022. június végén sem rendelkezett a biztosítások fedezésére elegendő pénzeszközzel, és ez a helyzet 2022 szeptember végén is változatlan volt. A pénzügyi felügyelet vizsgálatai rámutattak, hogy az Euroins Románia túlbecsülte a bevételeket és alulbecsülte a kiadásokat a viszontbiztosítási szerződésekkel kapcsolatban. A Pénzügyi Felügyeleti Hatóság elemzése szerint az Euroins társaság 2021-ben 151,5 millió lejjel több bevételre számított, és 223 millió lejjel alulbecsülte a kiadásokat. A 2022. 06. 30-i helyzetelemzés szerint pedig a bevételeket 127 millió lejjel túlbecsülték, és a kiadásokat 91 millió lejjel alulbecsülték. 2020 februárja és 2023 januárja között a felügyelő hatóság 17 ellenőrzést végzett, és 26 pénzbírságot szabott ki az Euroins biztosítóra, összesen több mint 16 millió lej értékben. A biztosító az intézkedéseket a bíróságon támadta meg, de az ASF által az Euroins Romániával szemben kiszabott szankciókat érdemben vagy véglegesen megerősítették a bíróságok.

Fotó: Szer Pálosy Piroska

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Adatszivárgás a Teslánál

Az utóbbi évtizedben felerősödtek azok a hangok, amelyek az adatra úgy hivatkoznak, hogy az az új kőolaj, illetve, ha valahol valamit ingyen kapunk, akkor abban az esetben mi magunk vagyunk a termék! Mi tagadás, igazuk van, hiszen napjainkban a legértékesebb dolog maga az információ, ezért is próbálja mindenki védeni. Magán-személyként a személyes adatainkat nem tárjuk a nyilvánosság elé, vállalatként pedig az anyagi helyzetünket, fizetéseket, beszerzési hálózatot, gyártási technológiát, és még lehetne sorolni. Most ebbe a hibába esett a Tesla, ugyanis egy névtelen szivárogtató 100 gigabyte-nyi nem megfelelően tárolt, szigorúan bizalmas vállalati adatot juttatott ki az amerikai villanyautógyártó belső rendszereiből, és adta át ezeket a német Handelsblatt hírportálnak. Ez a szivárgás egyrészt komoly biztonsági aggályokat jelent, másrészt egy nagyon rossz reklámot a Teslának, hiszen több ezer felhasználó panaszkodott a Full Self Driving önvezető rendszerre.

A német hírportál fél éven át elemzte az adatokat, amelyek között 1378 ODF dokumentum, 1015 Excel-táblázat, 213 prezentáció, valamint számos kép, videó, hangfájl és e-mail volt. Ezek eredetiségét több érintett is megerősítette. Az adatok között panaszlevelek is vol-

tak, illetve olyan belső információk, mint 100.000 alkalmazott fizetése vagy éppen Elon Musk társadalombiztosítási száma. A Handelsblatt szerint az adatokat mindenféle biztonsági intézkedés nélkül, a GDPR adatvédelmi szabályozás megsértésével tárolták.

Tesla – illusztráció

Forrás: Tesla – SpaceX

A portál egy ingyenes keresőt is elindított, amely segítségével a Tesla részvényesei ellenőrizni tudják, hogy a saját adataik érintettek-e.

Nem mellesleg a kiszivárgott fájlok között rengeteg felhasználói panasz is volt, ezek a Full Self Driving alatti balesetekről és a rendszer nem megfelelő működéséről szólnak. 2400 esetben Tesla-tulajdonosok arról panaszkodtak, hogy az autó indokolatlanul kezdett el gyorsulni, míg 1500 esetben fékezési problémák adódtak, utóbbiból 500 esetben az autó ok nélkül vészfékezett. Ha csupán a problémabejelentéseket nézzük, akkor soknak tűnhet egy 4000 esetet tartalmazó lista, viszont, ha hozzászámoljuk, hogy a Tesla fennállása óta több mint 3 millió autót adott el, akkor azt mondhatjuk, hogy egyáltalán nem nagy a bejelentett meghibásodások száma. Az viszont sokkal szomorúbb, hogy hogyan kezelte ezeket a gyártó. A kiszivá-

rogtatott adatok között szerepel az is, hogy egyes vezetőségi tagok arra szólították fel az alkalmazottakat, hogy az ilyen jellegű bejelentéseket telefonos formában – azaz ne írásban – kezeljék. Az okot nem kell sokáig találgatni: a vállalat vezetősége vagy abban néhány személy nem szerette volna, ha nyilvánosságra kerülne ezek az információk, maradandó nyomuk lesz. Viszont a hangfájlok kiszivárogtatásával nem tudták elkerülni a jelenséget. Azaz az elektromosautó-gyártó nem akarta azt, hogy felszínre jusson az a tény, hogy bizony ők maguk is hibáznak. Értelemszerűen senkinek nem kell a negatív reklám, de ezt másképpen kellett volna kezelni. Viszont nem is ez a legrosszabb az egész történetben.

Sebastian Matthes, a Handelsblatt főszerkesztője saját bevallása szerint felvette a kapcsolatot a Teslánál, és arra kérte a céget, hogy kommentálja az esetet. Am az érdeklődés reakció elmaradt, sőt helyette a hírportál a vállalat ügyvédjétől egy fenyegető levelet kapott, amelyben a fájlok azonnali törlésére szólítják fel a portált, adatlopást emlegetnek, valamint azt is, hogy ha nem tesznek eleget a kérésnek, annak következményei lehetnek. Tehát a Tesla még most is azon van, hogy elhallgassa az információkat, nem pedig azon, hogy kiálljon, és vállalja a felelősséget, bár Elon Musk többször is a nyílt szólasszabadságot hirdette akkor is, amikor megvásárolta a Twittert. Úgy néz ki, hogy ez nem érvényes abban az esetben, amikor éppen ő vagy az ő vállalata került célkeresztbe. Mondani sem kell, hogy a kiszivárgott információk és a Tesla válasza nem hatott pozitívan a részvényekre.

2000 kilométer elektromos üzemmódban egy konnektoros hibrid Toyotával

Az elektromos autók megjelenése óta folyamatosan beszédtem az akkumulátorok mérete. Sokan várnak arra, hogy legyenek nagy akkumulátorral szerelt autók, amelyekkel megállás nélkül le lehet vezetni akár 1000 kilométert. Bár nagyon vékony az a réteg, amelyik megállás nélkül megtesz egy ekkora távot, a bűvös négyjegyű szám mindig előkerül, ahogyan az is, hogy ugyanannyi idő alatt lehessen feltölteni az autót, amennyi idő alatt megtankolunk egy belső égésű motorral szerelt gépkocsit. Amikor valaki ezt a mondatot hangoztatja, egészen biztosan nem gondol arra, hogy a benzinkutakon nem egy esetben sorban kell állni, utána be kell menni fizetni, illetve, ha már megálltunk, akkor a mellékhelyiségbe is bemegyünk, és talán egy kávé is megiszunk. Persze ezek mind olyan tényezők, amelyekbe bele lehet kötni, azt puffogtatva, hogy miért nem jó az elektromos autó. Azonban az elmúlt évtizedben az akkumulátor irányából volt megközelítve főként a kérdés, a töltés – bár rengeteget és látvá-

nyosan fejlődött –, háttérbe került. Mert mi lenne abban az esetben, ha lényegében nem is kellene megállnunk tölteni?

Ezzel kapcsolatban végzett el egy kísérletet az izraeli Electreon vállalat, amely vezeték nélküli töltési megoldást fejleszt. A kísérlet végeredménye pedig világrekord lett, egy ilyen eredménnyel pedig már fel lehet kelteni a szkeptikusok figyelmét is a technológia iránt. Lényegében arról van szó, hogy száz órán át mentek folyamatosan egy zárt pályán egy konnektoros hibrid Toyotával, kizárólag elektromos üzemmódban. A kísérlet során összesen 1942 kilométert tettek meg a tesztautóval, aminek, bár bizonyos értelemben módosították, az akkumulátora maradt a gyári, 18 kWh kapacitású egység. Az átalakítás abból állt, hogy menet közben lehessen tölteni vezeték nélkül, a töltő ugyanis az úttestbe volt építve, ebből tudott áramot felvenni a Toyota RAV4, a teszt eredményét elnézve sikeresen.

A rekordkísérletben 55 sofőr vett részt, fel-

Toyota RAV4 plug.in (konnektoros) hibrid

Forrás: Toyota

váltva vezették az autót, amely a vezetőcsérelket leszámítva nem állt meg a már említett 100 óra leforgása alatt, a megállások szinte elhanyagolható ideje alatt sem töltötték vezetékiesen. A közel 2000 kilométeres távot 19km/h-s átlagsebességgel tette meg az autó, a rekordkísérlet során pedig 241,69 kWh-nyi energiát használt el.

Az eset tökéletesen megmutatta, hogy még nagy távolságok megtételéhez sincs feltétlenül szükség hatalmas akkumulátorral szerelt autókra, és a töltőpontok mellett sem kell vesztegetni az időt. Természetesen ehhez az kell, hogy elérhetővé váljon és fejlődjön ez a fajta infrastruktúra. Ha őszinték vagyunk, akkor belátjuk, hogy a 19km/h-s átlagsebesség nem életszerű, csúcsforgalomban haladva lehet ilyent produkálni, a városi közlekedésben pedig már jó ideje látszik az elektromos autók előnye, ezt pedig a belső égésű motorok hívei is elismerik. Tehát arra van szükség, hogy az autókban olyan rendszer legyen,

amely képes gyorsabban, nagyobb mennyiségben felvenni az áramot vezeték nélküli módon az úttestbe épített rendszerből. Na meg persze az is, hogy az utóbb említett rendszer is képes legyen a gyorsabb és erősebb átadásra. Azonban ez minden bizonnyal csak idő kérdése. A telefonoknál vagy az elektromos fogkeféknél is létezik a vezeték nélküli töltés, ami az elmúlt években sebességét tekintve rengeteget fejlődött. Ez is mutatja, hogy potenciál van a technológiában, csak még idő kell ahhoz, hogy teljesen kiforadjon. Nem mellesleg lépések már vannak ebbe az irányba, ezt mutatja az is, hogy március folyamán az Electreon, a Toyota és a DENSO együttműködési szerződést kötött. Továbbá az izraeli cég svéd, francia és belga vállalatokkal kísérleti programok indításán is dolgozik, valamint tavaly decemberben Németországban kötöttek egy 3,2 millió euró értékű megállapodást elektromos autóbuszok üzemeltetésére.

Úttestbe épített töltőrendszer

Forrás: New York Times

Meghosszabbított határidővel várják a jelentkezőket a XV. Régizenei Nyári Egyetemre

A szervezők meghosszabbították a jelentkezési határidőt a Csíkszeredai Régizene Fesztivál hagyományos kísérőrendezvényére, a XV. Régizenei Nyári Egyetemre. Az érdeklődők kilenc mesterkurzus közül választhatnak előképzettségüknek és érdeklődési területüknek megfelelően, ahol neves külföldi és hazai előadóművészek, vezető tanárok irányítása alatt tanulhatnak historikus előadásmódot, fejleszthetik zenei tudásukat, majd azt megmutathatják a nagyközönségnek a nyári egyetem zárókoncertjein.

A mesterkurzusok között a következők sorakoznak: *lant és gitár* – Kónya István vezetésével; *furulya, fuvola és kamarazene* – Széplaki Zoltán vezetésével; *ének* – Palócz Réka vezetésével; *barokk hegedű* – Vitárius Pirooska vezetésével; *csembaló* – Fülöp Mária vezetésével; *viola da gamba és violone* – Csata István vezetésével; *kórus és karvezetői mesterkurzus* – Kovács Gábor vezetésével; *reneszánsz együttes kurzus (főtárgy)* – Csörsz Rumen István vezetésével; *ütőhangszerek a régizeneben, ütőhangszeres kamarakurzus* – Kasza Roland és Sudár Balázs vezetésével. A mesterkurzusok mellett három szabadon választható, minden hallgató számára nyitott kurzusra lehet jelentkezni: *reneszánsz együttes kurzus* (melléktárgyként) – Csörsz Rumen István vezetésével, *énekmondó klub* – Csörsz Rumen István vezetésével és *reggeli tánc* – Kovács Gábor vezetésével. A kurzusok résztvevőinek a szervezők igény szerint tolmácsot biztosítanak.

Figyelem! A barokk hegedű mesterkurzusra a helyek beteltek.

A nyári egyetem kurzusaira bármely 10. életévét betöltött hallgató jelentkezhet, a kurzusokon való részvételhez előképzettség, illetve (hangszeres) tapasztalat szükséges. A Régizenei Nyári Egyetemen az aktív hallgatók részvételi díja 300 lej/fő, mely aktív részvétellel jogosít az általa választott egy mesterkurzuson és a szabadon választható kurzusokon. Két különböző mester-

kurzus esetében 2x300 lej regisztrációs díj fizetendő.

A Nagy István Művészeti Középiskola több éve fennálló partnerségének köszönhetően az iskola diákjainak és tanárainak 200 lej/fő kedvezményes részvételi díjat biztosítunk. A helyek száma korlátozott, maximum két fő vehet részt kurzusonként. Túljelentkezés esetén szociális szempontokat és tanulmányi eredményeket figyelembe véve az iskola tanárainak ajánlásával kerül eldöntésre, hogy kik vehetnek részt Nagy István-ösztöndíjasként az adott kurzuson.

A részvételi díj lejben fizethető a kurzust megelőzően a Hargita Megyei Kulturális Központ székhelyén (Csíkszereda, Temesvári sugárút 4.) vagy a nyári egyetem helyszínén (Petőfi Sándor Általános Iskola, Csíkszereda, Petőfi Sándor utca 40.).

A részvételi díj NEM TARTALMAZZA a szállás és az étkezés költségeit.

A mesterkurzusok bármelyikére június 25-ig, vasárnap éjfélig lehet jelentkezni a következő linken elérhető jelentkezési lap kitöltésével és elküldésével: <https://forms.gle/t9oWGdtErzYiyGJ6>

A nyári egyetem mesterkurzusain a résztvevők száma korlátozott, a rendelkezésre álló helyek elfoglalása a jelentkezési sorrend alapján történik.

További részletek a nyariegyetem@regizene.ro e-mail-címen, a +40-266-372044-es vezetékes telefonszámon, valamint Csíkszeredában személyesen, a Temesvári sugárút 4. szám alatt igényelhetők. A Csíkszeredai Régizene Fesztivál és a Régizenei Nyári Egyetem honlapja: www.regizene.ro

Szervezők: Cultura Nostra Egyesület, Hargita Megyei Kulturális Központ, Hargita Megye Tanácsa

Társszervező: Csíkszereda Megyei Jogú Város Önkormányzata

Partnerek: Márton Áron Főgimnázium, Nagy István Művészeti Középiskola

(közlemény)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált padló lerakását, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Orbán László. (19836-I)

ADÁSVÉTEL

ELADÓ tűzifa. Tel. 0756-400-258. (19882)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0751-377-347. (19882)

LAKÁS

KIADÓ kétszobás lakás. Tel. 0740-124-154. (19905-I)

MINDENFÉLE

TETŐKÉSZÍTÉS, ácsmunka, festés, vízszigetelés, sürgős javítás. Tel. 0748-460-305. (19872-I)

TETŐKÉSZÍTÉS, terasz készítés, tetőjavítás, cserépjavítás, külső-belső szigetelés, csatornajavítás, vízszigetelés, belső meszelés. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0753-386-872, Loránd. (19840)

VÁLLALJUK bármilyen típusú ház-tető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (19835-I)

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal tetőkészítést, tetőjavítást, vízszigetelést, belső-külső meszelést, készíti teraszt, csatornát, lefolyót, kerítést. Tel. 0756-825-935. (19852-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Elvesztettem azt, akit annyira szerettem, jókedvem, nyugalmam vele elvesztettem. Üres már a lakás, nincs, akit hazavárjak, ezért nem jön éjjel szememre álom. Majd ha elindulok, napjaim betelvéen, karjaid kitérve várj az út végén.”

„Tudom, hogy búcsú nélkül oly messzire mentem, tudom, hogy megsirattok nagyon gyakran engem. Nyugodjatok bele, most már nincs mit tenni, ahol én vagyok, onnan nem lehet hazajönni. Szerettem volna még köztetek lenni, de a halál legyőzött, el kellett menni.”
Könnyes az út, mely síroddhoz vezet, a Jóisten örökjén pihenésed felett. Két kezed munkáját mindenhol látjuk, szép emléked, míg élünk, szívünkbe zárjuk. A fájdalmat leírni nem lehet, csak letörölni az érted hulló könnyeket. Könnyes szemmel tekintünk az égre, kérjük a Jóistent, hogy nyugtasson békében.

Fájó szívvel emlékezünk június 14-én
JAKAB CSABÁRA
halálának 2. évfordulóján. Pihenj békében!
Szeretettel édesanyja és két testvére. (19891)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal, de a Jóisten akaratába belenyugodva tudatjuk, hogy a nagyon szeretett és nagyon szerető férj, édesapa, nagytata, testvér, após, rokon és jó ismerős,

MÁTYÁS TIBOR

életének 73., boldog házasságának 50. évében örökre megpihent.

Temetése 2023. június 15-én, csütörtökön 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református sírkertben, unitárius szertartás szerint.

Búcsúznak tőle: felesége, Jutka, leányai: Krisztike és Annácska, vejei: Zsolt és Levente, unokái: Szabolcs, Anett, Krisztián, Blanka és Karola. (19911-I)

Roncsautóprogram 2023

Eladná régi autóját?

Most lehetősége van LEADNI akkor is, ha NEM kíván új autót vásárolni.

Szállítást, forgalomból kiíratást és helyben fizetést vállalunk!
Információért hívjon a 0741-022-199-es számon. (67319)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

TAKARÍTÁS. TÖBBÉVES TAPASZTALATTAL RENDELKEZŐ, NŐI SZEMÉLYEK BŐL ÁLLÓ CSAPATUNK TAKARÍTÁST, FERTŐTLENÍTÉST vállal magánháznál, tömbháznál, irodákban, kisebb és nagyobb helyiségekben egyaránt. A takarításhoz szükséges eszközök és fertőtlenítők rendelkezésünkre állnak. Kiszállítás a megadott címre. Tel. 0756-706-269. (19861)

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

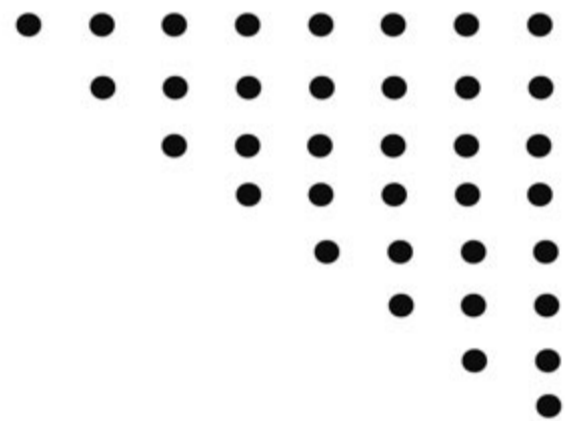
Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

www.doraoptics.ro

-20%

KEDVEZMÉNY NAPSZEMÜVEGEKRE

Sajtóközlemény

2023. 06. 12.

Szerződéskötés Az AQUASERV RT. digitalizált tevékenységének bővítése műszerek és szoftverek beszerzése révén az ivóvíz-szolgáltatásban felmerülő veszteségek csökkentése érdekében című projekt keretében

Az AQUASERV RT. Az AQUASERV RT. digitalizált tevékenységének bővítése műszerek és szoftverek beszerzése révén az ivóvíz-szolgáltatásban felmerülő veszteségek csökkentése érdekében című, 11.637.459 (+héta) lej összértékű projekt hasznélvezői minőségében, melyet a 2014-2020 Nagy infrastruktúra operacionális programból finanszíroznak, 2023. június 12-én a következő szerződést kötötte meg:

A GIS rendszer bővítése és aktualizálása, összekapcsolása a SCADA rendszerrel

- Kivitelező: **PROMAX KFT.**;
- A kivitelezési szerződés értéke: **647.000 lej**, héta nélkül;
- Kivitelezési határidő: **2023. december 31.**

A szerződés általános célja:

A GIS rendszer bővítése és aktualizálása, valamint összekapcsolása a SCADA rendszerrel, annak érdekében, hogy a jelenleg analóg formában folyó tevékenységet digitálisra válthassák fel, illetve az ügyosztályok közötti tevékenység összehangolható legyen, az adatbázisokhoz való hozzáférés hatékonyabb legyen, különösen a működési séma, mely hatékonyabb bejelentési módszert tesz lehetővé a nyilvánosság számára.

Specifikus célok:

- Az állóeszközök menedzsmentrendszerének összekapcsolása a GIS rendszerrel;
- A SCADA rendszerben begyűjtött adatok átvitele a GIS rendszerbe;
- A jóváhagyási rendszer integrálása a grafikai platformba;
- A GIS rendszer grafikai platformján a bejelentések adminisztrációjának fejlesztése;
- A papíralapú karbantartási térkép integrálása a GIS rendszerbe.

Hasznélvezők száma:

Hozzávetőlegesen **300.000** lakos a projekt megvalósulási területén.

Az eseményen a nyertes kivitelező cég képviselői és az AQUASERV RT. vezetősége vett részt.

A projektet a 2014-2020 Nagy infrastruktúra operacionális programból finanszírozzák.

LEGYÉL A MUNKATÁRSUNK!
HÍRADÓS SZERKESZTŐ-RIPORTERT KERES AZ ERDÉLY TV
Jelentkezni az allas@erdely.tv email címen lehet 2023. június 26-ig.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

„VALAKI JÁR A FÁK HEGYÉN ...”

KÁNYADI SÁNDOR EMLÉKÉRE

Zene - ifj. Csoóri Sándor Koreográfus munkatársa - Ágfalvi György
Rendezés, koreográfia - Juhász Zsolt Forgatókönyv szerkesztés - Novák Ferenc - Tata
Igazgató - Barabási Attila Csaba

Június 20., 19 óra, Maros Művészegyüttes előadóterme

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Amy Harmon
Az ismeretlen kedves

Orvos-Tóth Noémi
Szabad akarat

Keresse fel kávézóinkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Orvos-Tóth Noémi
Szabad akarat

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban